

Program
Wychowawczo - Profilaktyczny

Zespołu Szkół im. Henryka Sienkiewicza
w Grabowcu
w roku szkolnym 2017/2018

Grabowiec, wrzesień 2017 r.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, 949)
2. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1591)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz. 1643)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1534)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1646)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2017 r. poz. 703)
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249)
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1578)
11. Statut Zespołu Szkół im. Henryka Sienkiewicza - stan prawny na 1 września 2016 r.

Spis treści:

Wstęp

1. Krótka charakterystyka środowiska wychowawczo – profilaktycznego.
2. Ustalenie wartości uznawanych przez społeczność szkolną.
3. Model/sylwetka absolwenta.
4. Cele ogólne programu.
5. Cele szczegółowe programu wychowawczo- profilaktycznego.
6. Ustalenie planu działań wychowawczo-profilaktycznych, zadań do realizacji, osób odpowiedzialnych.
7. Sposoby ewaluacji.

Wstęp

Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, a także państwa, do którego obowiązków należy stworzenie właściwych warunków wychowania. Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia człowieka. Kluczowym celem szkoły jest wprowadzenie uczniów w świat wartości. Wychowanie do wartości zakłada przede wszystkim podmiotowe traktowanie dziecka.

Rodzice są pierwszymi wychowawcami swoich dzieci, nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na drugiego człowieka.

Wychowanie – wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocnione i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Profilaktyka – zespół działań uprzedzających, kształtujących spodziewany rozwój zjawisk poprzez wzmocnienie czynników chroniących przed rozwojem zagrożeń oraz osłabianie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów. Program profilaktyki w swoich założeniach ma na celu wspomóc wychowawczą rolę rodziców, dostarczać wiedzy i przykładów na temat przestrzegania norm współżycia społecznego oraz przygotować uczniów do życia w dorosłym świecie ludzi odpowiedzialnych za swoje zachowania.

Charakterystyka środowiska wychowawczo-profilaktycznego

Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Grabowcu jest placówką publiczną prowadzoną przez Gminę Grabowiec. W szkole funkcjonują oddziały: przedszkolne, szkoły podstawowej, gimnazjum oraz liceum ogólnokształcącego. Wszyscy nasi uczniowie mieszkają na wsi (30-40 km od miasta), a zatem dostęp do korzystania z różnych propozycji ośrodków kulturalnych mają utrudniony. Większa część rodziców utrzymuje się z pracy we własnym gospodarstwie rolnym. Wg danych statystycznych bezrobocie w Gminie Grabowiec wynosi ok 11% i obejmuje 75% rodzin z terenu Gminy, a z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej korzysta ok 10 % mieszkańców. Innymi problemami jakie obserwuje się na terenie

Gminy Grabowiec są zwiększająca się liczna rodziców wyjeżdżających do pracy za granicę oraz coraz mniejsza liczba rodzin pełnych. (źródła: <http://lublin.stat.gov.pl>, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Grabowiec na lata 2016-2023).

Zajęcia lekcyjne odbywają się w dobrze wyposażonych salach. Sale lekcyjne wyposażone są w sprzęt audiowizualny, tablice interaktywne, komputery z dostępem do Internetu oraz inne pomoce dydaktyczne. Uczniowie mają do dyspozycji także halę sportową, salę do gimnastyki korekcyjnej, kompleks sportowy ze sztuczną nawierzchnią. Na terenie szkoły organizowana i udzielana jest pomoc psychologiczno – pedagogiczna. Do dyspozycji uczniów i rodziców pozostają pedagog, psycholog, logopeda, doradca zawodowy oraz inni specjaliści, którzy współpracują z rodzicami i nauczycielami. Po zajęciach lekcyjnych szkoła organizuje opiekę świetlicową, dla uczniów dojeżdżających do szkoły oraz uczniów rodziców pracujących. Uczniowie przyznają, że wiedza teoretyczna dotycząca zagrożeń, zdobywana w szkole jest wystarczająca, a rodzice są dla nich pierwszą instancją, do której mogą się zwrócić z problemami. Uczniowie wiedzą co to jest przemoc i do kogo mogą się zwrócić z prośbą o pomoc. Typowym sposobem spędzania czasu wolnego przez uczniów szkoły jest oglądanie telewizji i korzystanie z komputera (gry, portale społecznościowe, Internet i inne). Mało jest uczniów którzy czas swój spędzają czytając książki lub uprawiając sport.

Określenie podmiotu oddziaływań

Głównym podmiotem oddziaływań w naszej szkole są uczniowie. W procesie wychowawczym nadrzędną wartością jest dobro dziecka. Podstawowym zadaniem wychowawczym szkoły jest przekazanie uczniom uniwersalnych zasad etyki respektujących powszechny system wartości akceptowany przez społeczeństwo. Wychowanie jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacnianie i uzupełnianie przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.(Źródło: art. 1 pkt 3 ustawy Prawo oświatowe)

Program zorientowany na ucznia, uwzględnia jego potrzeby oraz specyfikę okresu rozwojowego – przemiany związane procesem dojrzewania, poszukiwaniem tożsamości. Bardzo ważnym podmiotem oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych są rodzice, stanowiący niejako podmiot wspomagający profilaktykę w szkole. Rodzice współtworzą program poprzez wskazywanie najistotniejszych problemów oraz uczestniczą w nim,

podnosząc swoje umiejętności rodzicielskie i wychowawcze, współpracując z gronem pedagogicznym w imię szeroko pojmowanego dobra dziecka.

Nauczyciele są realizatorami programu, oraz jego podmiotem. Stale podnoszą swoje kompetencje wychowawcze i interpersonalne poprzez uczestniczenie w szkoleniach i kursach oraz studiowanie najnowszej wiedzy z dziedziny wychowania i psychoprofilaktyki. Program wychowawczo – profilaktyczny zakłada także realizację priorytetów Lubelskiego Kuratora Oświaty. W związku z tym w podjętych działaniach zostały uwzględnione następujące zagadnienia: bezpieczeństwa w Internecie, korzystania z portali społecznościowych, doradztwa zawodowego, wzmocnienia wychowawczej roli szkoły oraz podnoszenia jakości edukacji włączającej w szkole.

Identyfikacja potrzeb środowiska szkolnego

Opracowanie niniejszego programu poprzedziło rozpoznanie sytuacji w szkole – diagnoza. Analizy potrzeb dokonano na podstawie:

1. Wniosków i rekomendacji ewaluacji wewnętrznych przeprowadzonych w roku szkolnym 2016/2017.
2. Wniosków i rekomendacji badań czynników ryzyka w roku szkolnym 2016/2017.
3. Badań ankietowych skierowanych do uczniów, rodziców , nauczycieli.
4. Spostrzeżeń wychowawców na temat klasy.
5. Dokumentacji pedagoga i psychologa.
6. Analizy uwag wpisywanych do dzienników lekcyjnych.
7. Obserwacji zachowania uczniów w szkole i na terenie wokół szkoły.
8. Uwagi i spostrzeżenia rodziców zgłaszane na zebraniach z wychowawcami klas oraz na spotkaniach Rady Rodziców.

Diagnoza wskazuje na następujące problemy:

1. Słaba motywacja do nauki, niskie potrzeby edukacyjne.
2. Problem przemocy i agresji słownej, niska kultura języka (zaczepekki, wyzywanie, przezywanie, obmawianie, drobne bójki)
3. Małe umiejętności uczniów w samodzielnym rozwiązywaniu konfliktów.
4. Niska frekwencja uczniów na zajęciach wyrównawczych.

5. Problemy i konsekwencje wynikające z palenia papierosów, e-papierosów, picia napojów energetyzujących.
6. Problemy wynikające z niewłaściwego korzystania z Internetu i telefonów komórkowych (cyberprzemoc, cyberbulling).
7. Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez niektórych rodziców wobec dzieci.
8. Relacje interpersonalne pomiędzy uczeń-nauczyciel, uczeń-uczeń, uczeń-pracownik szkoły- nie zawsze prawidłowe.

Ustalenie wartości uznawanych przez społeczność szkolną

Wartości, które szkoła będzie rozwijać u uczniów sprzyjają realizacji głównych założeń Programu Wychowawczo - Profilaktycznego. Odzwierciedlają one naczelną wartość uznawaną przez uczniów, rodziców i nauczycieli.

„Wychowujemy uczniów w duchu uniwersalnych wartości moralnych, tolerancji, humanistycznych wartości, patriotyzmu, solidarności, demokracji, wolności i sprawiedliwości społecznej” (Misja szkoły, Statut Zespołu Szkół im. Henryk Sienkiewicza w Grabowcu)

Tymi wartościami przede wszystkim są:

- udane życie rodzinne,
- miłość,
- przyjaźń,
- uczciwość,
- tolerancja i umiejętność współżycia w grupie,
- dbałość o zdrowie fizyczne i psychiczne,
- poszanowanie godności ludzkiej,
- dobre wykształcenie,
- interesująca oraz dobrze płatna praca,
- szacunek dla drugiego człowieka,
- patriotyzm i naród,
- szacunek do języka, kultury, historii i tradycji narodowej,
- przyroda.

Wizerunek absolwenta

Celem niemal każdej szkoły jest uzyskanie jak najlepszych wyników w sferze edukacyjnej i sferze wychowawczej. Do tego ideału dąży również nasz zespół. Fundamentem tworzenia programu wychowawczo-profilaktycznego jest wizerunek absolwenta.

Model absolwenta Zespołu Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Grabowcu

1. Absolwent zespołu to obywatel Europy XXI wieku, który:
 - a. w swoim postępowaniu dąży do prawdy,
 - b. jest świadomy życiowej użyteczności zdobytej wiedzy i umiejętności przedmiotowych,
 - c. posługuje się sprawnie dwoma językami obcymi,
 - d. wykorzystuje najnowsze techniki multimedialne,
 - e. wie, gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu złożonych problemów,
 - f. jest otwarty na europejskie i światowe wartości kultury.
2. Absolwent zespołu to młody obywatel, który zna historię, kulturę oraz tradycję swojego regionu i narodu.
3. Absolwent zespołu to człowiek:
 - a. umięjący rzetelnie pracować indywidualnie i w zespole,
 - b. twórczo myślący,
 - c. umięjący skutecznie porozumiewać się,
 - d. umięjący stale uczyć się i doskonalić,
 - e. umięjący planować swoją pracę i ją organizować.
4. Absolwent zespołu to człowiek tolerancyjny, dbający o bezpieczeństwo własne i innych, aktywny, ciekawy świata, uczciwy i prawy, przestrzegający prawa, kulturalny, obowiązkowy, samodzielny, promujący zdrowy styl życia.

Główne cele profilaktyki i wychowania:

1. Wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu, szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele).
2. Wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej.
3. Formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób.
4. Rozwijanie kompetencji takich, jak kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość.
5. Rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki.
6. Wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat.
7. Wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji.
8. Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym i odpowiedzialności za zbiorowość.
9. Ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
10. Wspieranie rozwoju intelektualnego np. poprzez rozwijanie kompetencji takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość; rozwijanie umiejętności krytycznego

i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki.

11. Zachęcanie do aktywnego i zdrowego stylu życia.
12. Wdrażanie treści kształcenia z zakresu bezpieczeństwa państwa, organizacji działań ratowniczych, edukacji zdrowotnej i pierwszej pomocy wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji.
13. Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość; ukierunkowanie ucznia ku wartościom.
14. Upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń, w tym związanych z korzystaniem z technologii informacyjno-komunikacyjnych, i sytuacji nadzwyczajnych.
15. Kształtowanie u uczniów umiejętności sprawnego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi.
16. Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny.

Cele szczegółowe Programu wychowawczo - profilaktycznego

1. Rozwijanie u uczniów poczucia własnej wartości i szacunku do innych osób.
2. Rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki.
3. Przygotowanie do życia w społeczeństwie i aktywnego udziału w nim.
4. Rozwijanie kompetencji społecznych m.in. kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości.
5. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze oraz kompetencji czytelniczych.
6. Wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji zawodowych i określaniu drogi dalszej edukacji.
7. Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska szkoły.
8. Wyposażenie uczniów w umiejętności: komunikacji interpersonalnej, kontroli emocjonalnej i radzenia sobie ze stresem.
9. Promowanie zdrowego stylu życia.
10. Zapobieganie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży.

Formy i metody realizacji Programu wychowawczo-profilaktycznego

Działania należy realizować w każdym etapie nauczania, z uwzględnieniem wieku ucznia, okresu dojrzewania, środowiska ucznia oraz przy wykorzystaniu scenariuszy zajęć, materiałów, programów, książek i kaset video, płyt CD i DVD zgromadzonych w bibliotece szkolnej.

1. W realizacji programu łączącego wychowanie, nauczanie i rozwijanie umiejętności psychospołecznych oraz wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów wykorzystuje się:

- przedmioty nauczania,
- godziny do dyspozycji wychowawcy klasy,
- zajęcia z pedagogiem,
- zajęcia z psychologiem,
- zajęcia sportowe,
- zajęcia pozalekcyjne,
- uroczystości klasowe, szkolne,
- imprezy ogólnopolskie i lokalne, oraz inne.

2. Metody pracy:

- rozmowy,
- pogadanki,
- pokazy,
- dyskusje,
- prelekcje,
- projekty,
- konkursy,
- warsztaty,
- filmy,
- metody aktywizujące.

Uczestnicy Programu Wychowawczo – Profilaktycznego szkoły

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Rodzice:

1. mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka;
2. znają i akceptują program wychowawczo-profilaktyczny proponowany przez szkołę;
3. wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
4. wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą;
5. aktywnie uczestniczą w życiu szkoły poprzez:
 - a) systematyczne spotkania z nauczycielami,
 - b) zebrania ogólne rodziców, Rady Rodziców spotkania z dyrektorem szkoły (co najmniej dwa razy w roku),
 - c) wizyty domowe pedagoga i wychowawców (wg potrzeb);
 - d) pedagogizacja rodziców;
 - e) zapoznanie rodziców z:
 - zadaniami i zamierzeniami dydaktyczno – wychowawczymi w danej klasie i szkole,
 - przepisami dotyczącymi zasad oceniania klasyfikowania i promowania

uczniów,

- organizacją opieki psychologiczno-pedagogicznej, harmonogramem zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę,
- statutem zespołu,

- 1) udział rodziców w podejmowaniu różnych decyzji istotnych dla pracy szkoły: Rada Rodziców, rady klasowe rodziców, indywidualne inicjatywy rodziców;
- 2) współdziałanie z rodzicami podczas organizowania wypoczynku uczniów – wycieczki, biwaki i inne imprezy;
- 3) zapraszanie rodziców do współdziałania w realizacji niektórych zagadnień programowych;
- 4) angażowanie rodziców do wykonywania prac na rzecz szkoły;
- 5) dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci (np. czuwają nad bezpiecznym korzystaniem z Internetu);

Wychowawcy klas:

- 1) dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- 2) wspierają rozwój uczniów i usamodzielniania się;
- 3) prowadzą dokumentację nauczania;
- 4) opracowują i realizują Program Wychowawczo – Profilaktyczny;
- 5) koordynują pracę wychowawczo – profilaktyczną w zespole klasowym;
- 6) dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- 7) podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- 8) wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- 9) informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- 10) integrują i kierują zespołem klasowym;
- 11) wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;
- 12) wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku nauki/ obowiązku szkolnego;
- 13) promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- 14) inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- 15) współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- 16) współpraca z rodzicami; włączanie ich w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- 17) współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką;
- 18) współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, sądem.

Nauczyciele:

- 1) oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- 2) odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych; udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń

- szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- 3) wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
 - 4) inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
 - 5) kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
 - 6) reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
 - 7) dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
 - 8) wspólnie z pedagogiem i psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
 - 9) współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
 - 10) proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
 - 11) realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele Programu Wychowawczo – Profilaktycznego szkoły.

Samorząd Uczniowski:

- 1) przestrzega regulaminu szkoły;
- 2) współorganizuje imprezy i akcje szkolne;
- 3) zna i przestrzega normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej;
- 4) akceptuje innych uczniów i szanują ich prawa, wydają opinie w przypadku przyznawanych kar zgodnie ze Statutem Szkoły;
- 5) współtworzy społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- 6) kieruje swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- 7) prowadzi zdrowy tryb życia, dbają o swoje środowisko;
- 8) ma szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- 9) uczestniczy w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny).

Współpraca szkoły ze środowiskiem

1. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 2 w Zamościu:

- korzystanie z zaleceń poradni podczas pracy z uczniem mającym trudności w nauce lub zaburzenia w zachowaniu;
- kierowanie uczniów z problemami dydaktyczno – wychowawczymi na badania, konsultacje;
- zapraszanie pracowników na spotkania z nauczycielami i rodzicami, prowadzenie warsztatów, szkoleń.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej:

- finansowanie obiadów oraz zakupu podręczników i przyborów szkolnych dzieciom z rodzin najuboższych;

- udział pedagoga szkolnego w spotkaniach dotyczących: zakładania Niebieskiej Karty, Posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie.

3. Policja:

- spotkania uczniów z policjantem – pogadanki nt. „Bezpieczna droga do szkoły”, „Przestępczość i odpowiedzialność nieletnich”, „Bezpieczeństwo w czasie ferii zimowych i wakacji letnich”;
- współpraca w zakresie rozwiązywania poważnych problemów wychowawczych z uczniami (indywidualne rozmowy, wizyty w domach rodzinnych wychowanków).

4. Straż Pożarna:

- wycieczki dzieci przedszkolnych i uczniów klas I-III do Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Zamościu.
- prelekcje dla uczniów;
- przeprowadzanie różnorodnych akcji dotyczących niebezpieczeństw i zagrożeń czyhających na uczniów, sposoby ich zapobiegania - próbna ewakuacja.

5. Urząd Gminy w Grabowcu:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
 - współpraca w zakresie realizowanych w szkole działań profilaktycznych: programy profilaktyczne, konkursy wiedzy, spektakle profilaktyczne, pomoce dydaktyczne do realizacji ww. działań (płyty DVD, poradniki, itd.)

6. Parafia św. Mikołaja w Grabowcu:

- udział sztandaru szkolnego w uroczystościach religijno – patriotycznych: Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja, Święto Niepodległości, Mały Katyń, Rocznica Akcji Wysiedleńczej Grabowca i okolic, Rocznica Pacyfikacji Grabowca);
- organizacji rekolekcji wielkopostnych;
- organizacji wycieczek/pielgrzymek dla uczniów gimnazjum i liceum ogólnokształcącego do: Częstochowy, Łagiewnik, Wadowic, Krasnobrodu, Radechnicy.

7. Gminna Biblioteka Publiczna w Grabowcu:

- współpraca w zakresie organizowania konkursów, zajęć edukacji czytelniczej i medialnej, imprez gminnych;
- udział w organizowanych imprezach okolicznościowych, zajęciach edukacyjnych, spotkaniach z autorami książek
- spektakle teatrów objazdowych, występy artystów.

8. Sąd:

- spotkania i rozmowy z kuratorami nt. podopiecznych (sytuacja rodzinna, wyniki w nauce, zachowaniu).

9. Przychodnia Zdrowia w Grabowcu:

- badania bilansowe uczniów;
- fluoryzacja zębów;
- pogadanki o zdrowym stylu życia.

10. Inne Szkoły:

- udział w Ogólnopolskich Złotach Szkół Sienkiewiczowskich;
- współpraca ze szkołami sienkiewiczowskimi;
- organizowanie międzyszkolnych imprez sportowych;
- współpraca podczas organizowania konkursów przedmiotowych;
- udział nauczycieli w pracach komisji egzaminacyjnych.

11. Inne instytucje, stowarzyszenia oraz organizacje (w zależności od potrzeb):

- Poradnie specjalistyczne,
- Instytut Pamięci Narodowej oddział w Lublinie,
- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Zamościu,
- Politechnika Warszawska,
- PCK,
- WODR w Zamościu,
- Nadleśnictwo Strzelce,
- Powiatowy Bank Spółdzielczy w Zamościu o/Grabowiec,
- SANEPID – programy profilaktyczne,
- Fundacja im. ks. Stefana Niedzielaka w Warszawie,
- Archikonfraternia literacka Niepokalanego Poczęcia NMP w Warszawie.

Etap I (uczniowie klas I – III szkoły podstawowej)

Zadanie ogólne	Zadania szczegółowe	Odpowiedzialni
Bezpieczeństwo w szkole w świetle przepisów szkolnych- zachowanie w sytuacjach niebezpiecznych.	Przeprowadzenie pogadanki dotyczącej przestrzegania zasad bezpieczeństwa higieny i zabawy – nauki oraz prawami i obowiązkami ucznia.	Nauczyciele
	Zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami pracowni, sali gimnastycznej, placu zabaw, sali zabaw, wycieczek oraz procedurami postępowania w sytuacji zagrożenia, zasad bezpiecznego poruszania się na ulicy poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia edukacyjne - konkursy - przedstawienia - wyjścia - wycieczki - prowadzenie różnych akcji „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczni na drodze”, 	Wychowawcy Nauczyciele
	Organizacja spotkań z przedstawicielami: <ul style="list-style-type: none"> - Policji - Straży Pożarnej, - pielęgniarką szkolną - pracownikiem WORD-u 	Wychowawcy
	Zapoznanie uczniów z zasadami bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym – pokaz, pogadanki, wycieczki. Udział w konkursie plastycznym „Bądź bezpieczny na drodze”.	Wychowawcy
	Przypominanie przed każdą wycieczką o stosowaniu reguł bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym.	Wychowawcy
	Uczestniczenie w akcjach ogólnopolskich dotyczących bezpieczeństwa.	Organizator wycieczki
	Podnoszenie standardów związanych z bezpieczną szkołą: -dyżury nauczycieli.	Nauczyciele
	Przypominanie zasad bezpieczeństwa przed rozpoczęciem każdej nowej formy zajęć (np. malowanie farbami, zabawy na placu szkolnym, ćwiczenia w sali gimnastycznej, ćwiczenia techniczne).	Nauczyciele
	Zapoznanie uczniów klasy pierwszej oraz nowych uczniów innych klas z miejscami w zespole, po których będą się poruszali (klasa, łazienki, świetlica, gabinet pielęgniarki, sekretariat, gabinet dyrektora, stolówka, biblioteka, sala gimnastyczna, gabinet pedagoga i logopedy, gabinet stomatologa).	Wychowawcy
	Przekazanie zasad bezpiecznego poruszania się po budynku szkolnym.	Wychowawcy

	Omówienie bezpiecznego korzystania z drogi w różnych porach roku.	Wychowawcy, Rodzice
	Zapoznanie z zasadami właściwego przebywania uczniów w świetlicy.	Wychowawcy Świetlicy
	Zapoznanie z zasadami właściwego korzystania z autobusu szkolnego (oczekiwania na autobus, przejazdu autobusem, wsiadania i wysiadania z autobusu).	Wychowawcy świetlicy
	Dostosowanie krzesełek i stolików do wzrostu ucznia (zmierzenie uczniów wg miary wykonanej do tych potrzeb a znajdującej się w dwóch miejscach w zespole – specjalne listwy na ścianie).	Wychowawcy
	Poszanowanie sprzętu szkolnego – pogadanki.	Wychowawcy
	Zorganizowanie próbnej ewakuacji z budynku zespołu.	Wychowawcy
	Wzmacnianie więzi emocjonalnej z rodziną. Przekazywanie systemów wartości.	Okazywanie szacunku członkom rodziny – uwrażliwienie na przemoc wobec starszych, chorych, słabszych - pogadanki.
Podkreślanie wzajemnej pomocy w rodzinie poprzez pogadanki.		Wychowawcy
Przyjmowanie obowiązków i sumienne ich wykonywanie – pogadanki, obserwacje.		Wychowawcy
Odpowiednie zagospodarowywanie wolnego czasu – pogadanki.		Wychowawcy
Kształcenie i rozwijanie umiejętności skutecznej komunikacji oraz pogłębianie uczuć poprzez organizowanie uroczystości rodzinnych (Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Babci i Dziadka, imieniny, urodziny).		Wychowawcy, Rodzice
Zorganizowanie pikniku rodzinnego 2018.		Wychowawcy, Rodzice
Rodzinne warsztaty świąteczne. „Mikołaj 2017”- spotkanie mikołajkowe- integracja.		Wychowawcy Rodzice
Dziecko uczniem i współgospodarzem klasy.	Zapoznanie z: - kolegami w klasie, - prawami i obowiązkami ucznia, - czynnościami i obowiązkami dyżurnego, - czynnościami i obowiązkami gospodarza, zastępcy gospodarza, skarbnika. Wspólne ustalenie regulaminu zachowania się w klasie - kontrakty klasowe.	Wychowawcy, SU
	Zapoznanie ze statutem zespołu, z programem wychowawczo-profilaktycznym.	wychowawcy
	Nadanie ról klasowych (gospodarz, zastępca gospodarza, skarbnik).	Wychowawcy, SU

	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukwieca salę, - dba o kwiatki, - dekoruje salę, - wykonuje gazetki np. w kąciку czystości „Prace uczniów”, - dba o czystość w sali. 	Wychowawcy
Przeciwdziałanie przemocy i zachowaniom agresywnym.	Warsztaty dla uczniów- realizacja programu „Spójrz inaczej” zdobycie umiejętności interpersonalnych, które pozwolą w odpowiedni sposób reagować w sytuacji przemocy.	Wychowawcy Specjaliści
	Pogadanki na temat zachowań agresywnych- kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów między uczniami bez agresji.	
Tworzenie przyjaznej atmosfery w klasie i szkole. Komunikacja i zdrowe relacje.	Poszanowanie pracy wszystkich pracowników szkoły – pogadanki, obserwacja.	Wychowawcy
	Budowanie postawy życzliwości, tolerancji dla innych ludzi w tym z niepełnosprawnością poprzez zajęcia edukacyjne i socjoterapeutyczne: „Komunikacja interpersonalna” „Umiejętność wyrażania własnego zdania i odmawiania” „Kształcenie zasad savoir vivre’u”.	Wychowawcy Pedagog Psycholog
	Konkursy plastyczne o podanej tematyce.	Wychowawcy
Kształtowanie właściwych postaw wobec innych ludzi w tym z niepełnosprawnością Wolontariat	Zaangażowanie uczniów w akcje organizowane na rzecz społeczności, ludzi potrzebujących- zbiórka żywności	Wychowawcy
	Uczeń wspiera akcje charytatywne organizowane na terenie szkoły „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Góra grosza” , zbiórka darów dla domu dziecka, zbiórka plastikowych nakrętek, kilometry dobra.	Wychowawcy SU
Zapoznanie uczniów ze sposobami zdobywania informacji – edukacja czytelniczo-medialna.	Uczeń korzysta z różnych źródeł informacji, zbiorów bibliotecznych, multimedialnych i Internetu.	Bibliotekarze Wychowawcy
	Bierze udział w konkursach czytelniczych.	
	Uczeń współorganizuje apele o aktualnej tematyce.	
	Uczeń jest aktorem w teatryku szkolnym.	
	Uczeń uczestniczy w uroczystościach bibliotecznych: - pasowanie uczniów klas I na czytelników, - „Dzień głośnego czytania”, - Obchody Międzynarodowego Miesiąca Bibliotek Szkolnych” - Światowy Dzień Pluszowego Misia - Międzynarodowy Dzień Książki dla dzieci	
Profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu.	Konkursy plastyczne „Bezpieczeństwo w sieci”.	Wychowawcy Nauczyciel informatyki
	Pogadanki: „Komputer to nie wszystko”.	Wychowawcy Nauczyciel informatyki

	Współpraca z instytucjami - warsztaty - Procedury postępowania w przypadku wystąpienia cyberprzemocy.	Wychowawcy Nauczyciel informatyki
	Realizacja programu „Dziecko w sieci”, „Owce w sieci”- cyberprzemoc. Pogadanki, lekcje tematyczne „Jak bezpiecznie poruszać się po Internecie”.	Wychowawcy Nauczyciel informatyki
Kształtowanie przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej.	Uczeń uczestniczy w uroczystościach szkolnych: - rozpoczęcie roku szkolnego, -ślubowanie uczniów klas pierwszych (część artystyczna, pasowanie na ucznia, wręczenie dyplomu pasowania na ucznia i upominku), - Pasowanie na wychowanka świetlicy, - Dzień Nauczyciela, - Dzień Papieski, - Dzień Patrona, - Dzień Dziecka, - Zakończenie roku szkolnego.	Wychowawcy świetlicy Wychowawcy
	Uczeń przygotowuje uroczystości oddziałowe i święta okolicznościowe: - Dzień Chłopca (upominki, poczęstunek), - Mikołajki (wizyta „Mikołaja” z prezentami), - Boże Narodzenie (wspólny opłatek), - Dzień Babci i Dziadka, - Dzień Kobiet (upominki, poczęstunek), - Powitanie wiosny (topienie Marzanny), - Wielkanoc (pogadanki, śniadanie wielkanocne), - Dzień Matki i Ojca (część artystyczna).	Wychowawcy Katecheci Rodzice
	Uczeń uczestniczy w szkolnych imprezach kulturalnych: - Andrzejkki, - Dzień Języków Obcych.	Wychowawcy
	Uczeń bawi się na zabawach.	Wychowawcy
	Zapoznanie z pracą policji, ośrodka zdrowia, poczty, straży pożarnej, GOK-u, instytucji, zakładów pracy – wycieczki.	Wychowawcy
	Zapoznanie z pracą banku, urzędu gminy – wycieczka, rozmowa z pracownikami.	Wychowawcy
	Zwiedzanie najciekawszych zakątków naszej gminy: -góra zamkowa, Siedlisko, Bronisławka – piesze wycieczki - Dańczypól, Grabowczyk – piesze wycieczki - Rogów i inne miejscowości gminy – autokarowe wycieczki.	Wychowawcy
	Zapoznanie z najbliższymi miejscami pamięci narodowej: Pomnik w Grabowiec Górze, w Grabowcu, Góra „Trzech Krzyży”, kościół parafialny, cmentarz.	Wychowawcy
	Spotkanie z kombatanami.	Wychowawcy
	Opiekowanie się grobami żołnierskimi- zapalanie zniczy.	Wychowawcy

	Ukazywanie piękna i bogactwa ojczyzny na przykładzie naszej miejscowości.	Wychowawcy
Kształtowanie postaw patriotycznych, szacunku dla historii, tradycji, symboli narodowych.	Uczeń uczestniczy w uroczystościach i świętach państwowych: - rocznica wybuchu II wojny światowej, - Narodowe Święto Niepodległości, - rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja.	Wychowawcy
	Budzenie świadomości narodowej poprzez odpowiednią literaturę oraz opowiadania.	Nauczyciele
	Budzenie szacunku dla symboli narodowych.	Nauczyciele
	Wykonanie prac – różną techniką – o tematyce lokalnej i ich wystawienie.	Nauczyciele
Kształtowanie postaw prozdrowotnych. Propagowanie ekologicznego stylu życia.	Uczeń bierze udział w programach edukacyjnych dotyczących zdrowia i higieny.	Wychowawcy, pielęgniarka
	Uczeń bierze udział w akcji „Sprzątanie Świata”.	SU, koordynatorzy programów
	Uczeń bierze udział w spotkaniu z pielęgniarką szkolną.	Wychowawcy, Pielęgniarka
	Uczeń bierze udział w spotkaniu z lekarzem.	Wychowawcy
	Uczeń bierze udział w spotkaniu z pedagogiem i logopedą i psychologiem.	Wychowawcy, pedagog, logopeda, psycholog
	Uczeń bierze udział w pogadankach dotyczących: - higieny, estetyki i kultury spożywania posiłków w stołówce szkolnej oraz w domu, - higieny osobistej ucznia, - korzystania z toalety, - zdrowego odżywiania, - promocji zdrowego stylu życia – czynników pozytywnych i negatywnych wpływających na zdrowie w tym wdychania dymu tytoniowego, spożywania napojów energetyzujących.	Wychowawcy, pielęgniarka
	Pogadanki na temat racjonalnego odżywiania się Uczeń uczestniczy w programach i projektach: - „Ja i mój uśmiech”. - „Czy uczeń może nie jeść śniadania?”, - „Z higieną na ty” - „Pij mleko będziesz zdrowszy” - „Owoce i warzywa w szkole” - „Śniadanie daje moc” - „Zdrowo jem, więcej wiem”	Wychowawcy Nauczyciele
	Wizyty w gabinecie stomatologicznym.	Wychowawcy

Wspieranie rozwoju intelektualnego ucznia - udział w konkursach.	Uczeń bierze udział w konkursach: <ul style="list-style-type: none"> - literackich, - plastycznych, - organizowanych przez LSCDN, WORD inne szkoły, szkoły sienkiewiczowskie, - wewnętrznych. 	Nauczyciele
	Uczeń bierze udział w konkursach: „ Mistrz Poprawnej Pisowni”, „Mistrz Rachunków”.	Koordinator, nauczyciele
Ukazywanie znaczenia czynnego wypoczynku na świeżym powietrzu- sport turystyka.	Zorganizowanie wycieczek do: <ul style="list-style-type: none"> - Warszawy - Lublina, - Nowej Dęby - Zamościa - Po Roztoczu 	Wychowawcy, rodzice
	Zorganizowanie wyjazdów do kina.	Wychowawcy
	Zorganizowanie zabaw rekreacyjno-sportowych „Święto pieczonego ziemniaka”.	Wychowawcy
	Wyjazdy na lodowisko.	Wychowawcy
	Zorganizowanie wyjazdów do teatru.	Wychowawcy oddziałów klasy III
	Zorganizowanie przedstawień teatrzyków w siedzibie zespołu.	Wychowawcy
	Objęcie uczniów nauką pływania.	Wychowawcy klas I koordynator
	Czas wolny - rola wypoczynku w czasie wolnym i zaplanowanie go z pożytkiem dla zdrowia. Zagadnienia: „Aktywny wypoczynek to jest to” <ul style="list-style-type: none"> - Wykonanie prac – różną techniką – o tematyce lokalnej i ich wystawienie. akcje promujące aktywny wypoczynek, - konkursy plastyczne „Bezpieczeństwo w sieci”. Zagadnienia: „Zdrowy styl życia”, „Sport to zdrowie” realizowane poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - konkursy, - zawody, - projekty edukacyjne i programy edukacyjne. - 	Wychowawcy
Podniesienie kompetencji wychowawczo- profilaktycznych rodziców i pracowników szkoły w zakresie bezpiecznego korzystania z cyberprzestrzeni.	Poradnictwo psychoedukacyjne dla rodziców prowadzone przez szkolnych specjalistów.	Psycholog Pedagog
	Pedagogizacja rodziców w zakresie podniesienia kompetencji wychowawczych.	Wychowawcy Psycholog Pedagog
	Pedagogizacja rodziców na zebraniach z rodzicami w zakresie m.in. przeciwdziałania ryzykownym zachowaniom z wykorzystaniem nowych mediów (cyberprzemoc).	wychowawcy

	Przeprowadzenie kampanii informacyjnej wśród rodziców. „Dopalacze- jak się przed tym bronić” „Cyberprzemoc- zagrożenia”.	Psycholog Pedagog Wychowawcy
	Współpraca z instytucjami - warsztaty Procedury postępowania w przypadku wystąpienia cyberprzemocy. Cyberprzemoc- zagrożenia- konsekwencje prawne”	Psycholog Pedagog Wychowawcy
Szkolny wzór – Henryk Sienkiewicz – nasz patron	Uczeń: - poznaje patrona zespołu, - rozpoznaje patrona na zdjęciach, obrazach, - wskazuje miejsca w budynku poświęcone patronowi, - urządza „Kącik Patrona Zespołu” (np. wystawkę prac uczniowskich o Patronie), - uczestniczy w konkursach związanych z patronem, - utrzymuje kontakty z uczniami z zaprzyjaźnionych szkół sienkiewiczowskich, - odwiedza muzea Henryka Sienkiewicza, - odwiedza zaprzyjaźnione szkoły sienkiewiczowskie, - bierze udział w mszy rocznicowej nadania imienia zespołowi, - wykonuje prace o tematyce sienkiewiczowskiej, - bierze udział w wycieczce śladami pobytu W. Czachórskiego i H. Sienkiewicza na terenie gminy Grabowiec.	Wychowawcy Nauczyciele

Etap II (uczniowie klas IV – VII szkoły podstawowej)

Zadanie ogólne	Zadania szczegółowe	Odpowiedzialni
Bezpieczeństwo w szkole w świetle przepisów szkolnych- wychowanie komunikacyjne.	Zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami pracowni, sali gimnastycznej, placu zabaw, sali zabaw, wycieczek oraz procedurami postępowania w sytuacji zagrożenia, zasad bezpiecznego poruszania się na ulicy poprzez <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia edukacyjne - konkursy - przedstawienia - wyjścia - wycieczki - prowadzenie różnych akcji „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczni na drodze”, Spotkania z przedstawicielami: <ul style="list-style-type: none"> - Policji - Straży Pożarnej, - pielęgniarką szkolną. 	Nauczyciele

Przypominanie zasad bezpieczeństwa przed rozpoczęciem każdej nowej formy zajęć. (np. zabawy na placu szkolnym, ćwiczenia w sali gimnastycznej, ćwiczenia techniczne).	Nauczyciele
Zapoznanie nowych uczniów z miejscami w zespole, po których będą się poruszali (klasa, łazienki, świetlica, gabinet pielęgniarki, gabinet stomatologa, sekretariat, gabinet dyrektora, stołówka, biblioteka, sala gimnastyczna, gabinet pedagoga i logopedy).	Wychowawcy
Przypomnienie zasad bezpiecznego poruszania się po budynku szkolnym.	Wychowawcy oddziałów klasy IV
Omówienie bezpiecznego korzystania z drogi w różnych porach roku.	Wychowawcy Rodzice
Zapoznanie z zasadami właściwego przebywania uczniów w świetlicy.	Wychowawcy świetlicy
Zapoznanie z zasadami właściwego korzystania z autobusu szkolnego (oczekiwania na autobus, przejazdu autobusem, wsiadania i wysiadania z autobusu).	Wychowawcy świetlicy
Dostosowanie krzesełek i stolików do wzrostu ucznia (zmierzenie uczniów wg miary wykonanej do tych potrzeb, a znajdującej się w dwóch miejscach w zespole – specjalne listwy na ścianie).	Wychowawcy
Zorganizowanie próbnej ewakuacji z budynku zespołu.	Wychowawcy
Przypominanie zasad bezpieczeństwa przed każdą wycieczką i rajdem.	Organizatorzy
Zorganizowanie kursu na kartę rowerową.	Koordinator
Zorganizowanie spotkania z policjantem, strażakiem, pielęgniarką.	Wychowawcy
Przeprowadzenie pogadank: higiena pracy umysłowej w szkole i w domu oraz efektywny wypoczynek – ruch na świeżym powietrzu.	Wychowawcy
Przeprowadzenie pogadanki o konieczności zachowania ostrożności podczas zabaw na lodzie, śniegu, nad wodą – przed feriami zimowymi i wakacjami.	Wychowawcy, nauczyciele w-f
Zapewnienie dyżurów podczas przerw między lekcjami.	Nauczyciele
Zapewnienie opieki świetlicowej uczniom szkoły podstawowej i gimnazjum oczekującym na szkolny autobus po zakończeniu zajęć.	Nauczyciele prowadzący dodatkowe zajęcia pozalekcyjne, wychowawcy świetlicy

	Opieka podczas dowożenia autobusem szkolnym.	Nauczyciele – opiekunowie
	Organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych podczas dni dodatkowo wolnych od zajęć dydaktycznych.	Nauczyciele
<p style="text-align: center;">Wzmacnianie więzi emocjonalnej Rodzina – mój pierwszy wychowawca Przekazywanie systemów wartości.</p>	<p>Kształcenie i rozwijanie umiejętności skutecznej komunikacji oraz pogłębianie uczuć rodzinnych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pogadanki na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny, budowy prawidłowych relacji dziecko – rodzic, - uwrażliwienie na potrzebę pomocy starszym, chorym, słabszym, - promowanie wartości rodzinnych, - wdrażanie treści wychowawczych na podstawie omawianych lektur, - kultywowanie tradycji obchodów świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy jako świąt spędzanych w gronie rodzinnym. 	Wychowawcy, rodzice, katecheci
	<p>Uczestnictwo (zapraszanie) lub zaangażowanie rodziców do współpracy przy realizacji uroczystości/imprez szkolnych i klasowych, zawodów sportowych.</p> <p>Prowadzenie zajęć edukacyjnych przez rodziców w ramach „Spotkań z ciekawymi ludźmi”.</p>	Wychowawcy
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szanuje pracę zawodową rodziców – prezentacja zawodów rodziców, - przygotowuje się do przyjmowania obowiązków w rodzinie, - prawidłowo wykonuje obowiązki rodzinne, - dostosowuje swoje wymagania do możliwości rodziców, - akceptuje sytuację rodzinną. 	Wychowawcy, rodzice
	Dyskutowanie nad formami spędzania wolnego czasu z rodziną jako czynnika integrującego.	Wychowawcy Rodzice
	Odpowiednie zagospodarowywanie wolnego czasu – pogadanki.	Wychowawcy

Uczeń współgospodarzem klasy i szkoły.	Przypomnienie: - praw i obowiązków ucznia, - czynności i obowiązków dyżurnego, - czynności i obowiązków gospodarza, zastępcy gospodarza, skarbnika, łącznika z biblioteką.	Wychowawcy, SU
	Nadanie ról klasowych (gospodarz, zastępca gospodarza, skarbnik).	Wychowawcy, SU
	Przypomnienie statutu zespołu, programu wychowawczego.	Wychowawcy
	Uczeń: - ukwieca salę, - dba o kwiatki, - dekoruje salę, - wykonuje gazetki np. w kąciку czystości, „Prace uczniów”, - dba o czystość w sali.	Wychowawcy
	Uczeń: - dba o sprzęt, pomoce szkolne, - wykonuje gazetki na korytarzach, - szanuje pracę innych, - stosuje się do ustalonych reguł, - uczestniczy w wyborach władz SU, opiekuna SU, rzecznika praw ucznia.	SU, wychowawcy
Tworzenie przyjaznej atmosfery w klasie i w szkole. Kształtowanie właściwych postaw wobec innych, dbałość o kulturę języka.	Tworzenie przyjaznej atmosfery w klasie i w szkole.	Wychowawcy
	Pomoc w adaptacji uczniom klas IV, Zajęcia integrujące klasę: „Poznajmy się lepiej”, „Tworzymy naszą klasę” „Jak się czuję w mojej klasie”.	Wychowawcy
	Integrowanie uczniów na poziomie klas równoległych i szkoły spotkania, wyjazdy integracyjne.	Wychowawcy
	Opracowanie zasad obowiązujących w szkole wraz z uczniami i przekazanie ich do podpisu uczniom i wychowawcy.	Wychowawcy
	Upowszechnienie idei akceptacji różnorodności uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Uczenie wzajemnego szacunku, tolerancji dla inności, koleżeństwa.	Wychowawcy Pedagog Psycholog
Kształtowanie przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej.	Uczeń przygotowuje uroczystości oddziałowe i święta okolicznościowe: - Dzień Chłopca (upominki, poczęstunek), - Mikołajki (wizyta „Mikołaja” z prezentami), - Boże Narodzenie (wspólny opłatek), - Dzień Kobiet (upominki, poczęstunek), - Rocznica śmierci Papieża Jana Pawła II	Wychowawcy, rodzice, katecheta

- Wielkanoc (pogadanki), - Dzień Patrona/ Rok Patrona - Dzień Papieski	
Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: Dzień Nauczyciela.	SU
Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: Dzień Patrona.	Koordynator, nauczyciele
Uczeń przygotowuje „Zaduszki poetyckie”.	Nauczyciele
Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: Dzień Dziecka.	SU, wychowawcy
Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: zakończenie roku szkolnego.	Wychowawcy oddziałów klasy V
Uczeń organizuje dzień samorządności (przyjęcie przez uczniów obowiązków nauczycieli).	SU, nauczyciele
Uczeń organizuje Dzień Języków Obcych.	Nauczyciele języków obcych
Uczeń współpracuje z Katolickim Radiem Zamość.	Katecheta
Uczeń współorganizuje Spotkanie Integracyjne	Koordynator, nauczyciele
Uczeń organizuje akcje charytatywne na terenie zespołu.	SU, nauczyciele
Zapoznanie z pracą Urzędu Gminy w Grabowcu – np. wycieczka, rozmowa z pracownikami, spotkanie z wójtem.	Nauczyciele Wychowawcy
Zwiedzanie muzeów regionalnych w Zamościu, Hrubieszowie, Chełmie.	Nauczyciele
Opiekowanie się grobami żołnierskimi, nauczycieli, księży.	Wychowawcy
Poznanie zapisów archiwalnych parafii, gminy oraz szkoły.	
Przeprowadzenie pogadanki na temat „Dostrzeganie potrzeb i praw własnych oraz innych ludzi”.	Wychowawcy
Utożsamianie się z powiatem i województwem, do którego należymy.	Nauczyciele
Wykonanie prac – różną techniką – o tematyce lokalnej i ich wystawienie.	Wychowawcy Nauczyciele
Uczeń przygotowuje część artystyczną uroczystości lokalnych.	Organizatorzy Opiekunowie
Gromadzenie materiałów na temat Zamojszczyzny, Lubelszczyzny.	Bibliotekarze

Kształtowanie postaw patriotycznych, szacunku dla historii, tradycji, symboli narodowych.	Uczeń przygotowuje obchody świąt państwowych: - rocznica napaści na Polskę przez Niemcy, - Narodowe Święto Niepodległości, - rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja.	Nauczyciel historii i społeczeństwa, wychowawcy
	Budzenie szacunku dla symboli narodowych.	Nauczyciele
	Uczeń właściwie uczestniczy w uroczystościach szkolnych i świątach państwowych.	Wychowawcy
Zapoznanie uczniów ze sposobami zdobywania informacji – edukacja czytelniczo-medialna.	Uczeń korzysta z różnych źródeł informacji, zbiorów bibliotecznych, multimedialnych i Internetu. - Dzień bezpiecznego Internetu - Dzień pisarzy w bibliotece	Bibliotekarze
	Uczeń bierze udział w konkursach i uroczystościach organizowanych przez bibliotekę.	
	Zorganizowanie przedstawień teatru w siedzibie zespołu.	
	Uczeń jest aktywny w Kole Przyjaciół Książki.	Opiekun
	Zorganizowanie spotkania z aktorem, pisarzem.	Wychowawcy Bibliotekarze
Profilaktyka uzależnienia od gier komputerowych, Internetu.	Realizacja programu „Dziecko w sieci”- cyberprzemoc Współpraca z instytucjami – warsztaty.	Wychowawcy Nauczyciele informatyki
	Procedury postępowania w przypadku wystąpienia cyberprzemocy.	Pedagog Psycholog
	Zajęcia edukacyjne, pogadanki „Jak bezpiecznie poruszać się w Sieci?”.	Wychowawcy Nauczyciele informatyki
	Prezentacje multimedialne- zapoznania uczniów ze zbiorem zasad przyzwoitego zachowania obowiązujących wszystkich użytkowników w sieci Internet.	Wychowawcy Nauczyciele informatyki
	Przeprowadzenie kampanii informacyjnej wśród rodziców. „Cyberprzemoc - zagrożenia- konsekwencje prawne”	Wychowawcy Pedagog Psycholog
Kształtowanie postaw prozdrowotnych. W zdrowym ciele zdrowy duch Propagowanie ekologicznego stylu życia	Uczeń bierze udział w programach edukacyjnych o tematyce ekologicznej i zdrowotnej.	Wychowawcy, pielęgniarka
	Uczeń bierze udział w spotkaniu z lekarzem.	Wychowawcy oddziałów kl. V
	Uczeń bierze udział w spotkaniach z pielęgniarką, pedagogiem i logopedą, psychologiem.	Wychowawcy, pielęgniarka, pedagog,

		logopeda, psycholog
Przeprowadzenie pogadank dotyczących: - higieny, estetyki i kultury spożywania posiłków w stołówce szkolnej oraz w domu, - higieny osobistej ucznia.		Wychowawcy światlicy
Promocja zdrowego trybu życia – znajomość czynników pozytywnych i negatywnych wpływających na zdrowie: - prezentacja filmów edukacyjnych i broszurek informacyjnych dotyczących skutków palenia tytoniu; - zapoznanie uczniów ze skutkami używania alkoholu przez dzieci i młodzież.		Wychowawcy, pielęgniarka
Zorganizowanie konkursu czystości sal.		SU
Prezentowanie prasy, broszurek prozdrowotnych.		Bibliotekarze, wychowawcy
Objęcie chętnych uczniów nauką pływania.		Koordinator
Udział w zawodach sportowych.		Wychowawcy, nauczyciele w-f
Organizacja „Dzień Sportu Szkolnego”.		Wychowawcy, nauczyciele w-f
Organizacja wyjazdów na lodowisko do Zamościa.		Wychowawcy, nauczyciele w-f
Uczeń bierze udział w akcjach: - „Sprzątanie Świata”, - sprzątania najbliższego otoczenia – podwórka gospodarstwa.		SU, koordynatorzy programów
Zorganizowanie wycieczki do kotłowni ekologicznej.		Wychowawcy oddziałów klasy IV
Poznawanie pomników ochrony przyrody oraz parków krajobrazowych na terenie województwa.		Nauczyciele przyrody
Przeprowadzenie pogadanki o umiejętnym korzystaniu z bogactw naturalnych.		Wychowawcy oddziałów klasy V
Uczeń bierze udział w konkursach o tematyce ekologicznej.		Nauczyciele

Profilaktyka uzależnień. Prowadzenie edukacji uczniów w zakresie profilaktyki antynikotynowej, alkoholowej i antynarkotykowej- „Używkom mówimy nie”.	Realizacja programu antynikotynowego w klasach IV – VII: „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Dzień bez papierosa” w związku z akcją „Światowy dzień bez papierosa”	Wychowawcy Pedagog Psycholog
	Przeprowadzanie lekcji wychowawczych, pogadarek w klasach IV - VII na temat: <ul style="list-style-type: none"> - szkodliwości palenia tytoniu, - spożywania alkoholu, narkotyków, dopalaczy, - napojów energetyzujących - leków stosowanych powszechnie do leczenia infekcji i ich szkodliwości dla zdrowia. 	Wychowawcy Pedagog Psycholog
Profilaktyka przemocy i agresji oraz zapewnienie bezpieczeństwa, przyjaznego klimatu w szkole.	Edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z uczuciami i emocjami oraz w zakresie obrony przed czyjąś agresją – godzina z wychowawcą: <ul style="list-style-type: none"> - pogadanki, - warsztaty umiejętności interpersonalnych, - konsekwentne reagowanie na wszelkie przejawy agresji w szkole. 	Wychowawcy Psycholog Pedagog
	Zajęcia warsztatowe. „Wartości, które są dla mnie ważne?”	Wychowawcy
	Prowadzenie warsztatów o tematyce: Agresji mówimy NIE.	Psycholog Pedagog
	Realizacja punktowego systemu oceny zachowania zawartego w statucie zespołu.	Nauczyciele Wychowawcy
	Realizacja programu profilaktycznego „Spójrz inaczej”.	Wychowawcy Psycholog Pedagog
Uczeń jako uczestnik konkursów- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień.	Uczeń bierze udział w konkursach polonistycznych np.: <ul style="list-style-type: none"> - konkurs ortograficzny „O pióro Henryka Sienkiewicza” - konkurs czytelniczy „Mistrz czytania” - „Znajomość lektur – utworów Henryka Sienkiewicza”. 	Nauczyciele
	Uczeń bierze udział w konkursach czytelniczych.	Bibliotekarze
	Uczeń bierze udział w konkursach plastycznych np.: <ul style="list-style-type: none"> - „Moje Boże Narodzenie” - „Sceny z powieści Henryka Sienkiewicza. 	Nauczyciel plastyki
	Uczeń bierze udział w konkursach przedmiotowych organizowanych przez kuratorium oświaty oraz przez inne instytucje.	Nauczyciele
	Uczeń bierze udział w konkursach: „Mistrz Ortografii”, „Mistrz Matematyki”.	Koordynator nauczyciele

	<p>Uczeń bierze udział w szkolnych konkursach sportowych, informatycznych i innych.</p> <p>Uczeń jest aktorem, piosenkarzem w szkolnych zespołach.</p>	<p>Nauczyciele</p> <p>Opiekunowie zespołów</p>
<p>Doradztwo zawodowe pomoc uczniom w wyborze przyszłego kierunku kształcenia</p>	<p>Uczeń poznaje różne zawody.</p>	<p>Doradca zawodowy</p>
	<p>Wskazywanie czynników istotnych przy wyborze zawodu takich jak: zdrowie, uzdolnienia, zainteresowania, predyspozycje charakterologiczne, uwarunkowania ekonomiczne i zapotrzebowanie rynku.</p>	<p>Doradca zawodowy</p>
	<p>Udostępnianie i rozpowszechnianie informacji o szkołach ponadgimnazjalnych.</p>	<p>Doradca zawodowy</p>
	<p>Udostępnianie i rozpowszechnianie informacji o kierunkach studiów i możliwości zatrudnienia absolwentów.</p>	<p>Doradca zawodowy</p>
<p>Podniesienie kompetencji wychowawczo-profilaktycznych rodziców i pracowników szkoły</p>	<p>Poradnictwo psychoedukacyjne dla rodziców prowadzone przez szkolnych specjalistów.</p>	<p>Psycholog</p> <p>Pedagog</p>
	<p>Pedagogizacja rodziców w zakresie podniesienia kompetencji wychowawczych.</p>	<p>Wychowawcy</p>
	<p>Pedagogizacja rodziców na zebraniach z rodzicami w zakresie m.in. przeciwdziałania ryzykownym zachowaniom z wykorzystaniem nowych mediów (cyberprzemoc).</p>	<p>Psycholog</p> <p>Pedagog</p> <p>Wychowawcy</p>
	<p>Przeprowadzenie kampanii informacyjnej wśród rodziców. „Dopalacze- jak się przed tym bronić” „Cyberprzemoc- zagrożenia”.</p>	<p>Psycholog</p> <p>Pedagog</p> <p>Wychowawcy</p>
	<p>Współpraca z instytucjami – warsztaty. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia cyberprzemocy. Cyberprzemoc zagrożenia - konsekwencje prawne”.</p>	<p>Wychowawcy</p> <p>Pedagog</p> <p>Psycholog</p>
	<p>Indywidualna psychoedukacja rodziców/opiekunów prowadzona w czasie dyżurów pedagoga, psychologa szkolnego oraz psychologa z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 2 w Zamościu.</p>	<p>Psycholog</p> <p>Pedagog</p> <p>Specjaliści z Poradni PPP</p>
	<p>Udział nauczycieli w warsztatach szkoleniowo-informacyjnych dotyczących sposobów podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej oraz procedur postępowania w sytuacji używania substancji i środków psychoaktywnych.</p>	<p>Nauczyciele</p> <p>Pedagog</p> <p>Psycholog</p>

Ukazywanie znaczenia czynnego wypoczynku na świeżym powietrzu- sport, turystyka.	Zorganizowanie wycieczek do np.: Warszawy, Sandomierza, Kielc, Krakowa, Lublina.	Wychowawcy, rodzice
	Zorganizowanie wyjazdów do kina, teatru.	Wychowawcy, nauczyciele
	Zorganizowanie rajdu rowerowego – pomniki przyrody na terenie gminy, najciekawsze zakątki w naszym regionie.	Wychowawcy nauczyciele przyrody
	Uczeń bierze udział w pieszym rajdzie niepodległościowym.	W. Greniuk W. Hołosyniuk H. Pedowska
	Uczeń bierze udział w rajdach pieszych i rowerowych.	Wychowawcy, nauczyciele w-f
Wolontariat, wspieranie akcji charytatywnych.	Przeprowadzenie pogadanki na temat „Dostrzeganie potrzeb i praw własnych oraz innych ludzi”	Wychowawcy
	Organizowanie i udział uczniów w akcjach: Góra Grosza, Gorączka Żłota, WOŚP, Kilometry Dobra, Pola Nadziei oraz działania wspierające hospicjum w Łabuniach.	Opiekun Wychowawcy
Zaangażowanie rodziców w życie szkoły.	Organizowanie zebrań dla rodziców, dni otwartych, wywiadówek, spotkań indywidualnych, zachęcenie do korzystania z dziennika elektronicznego jako formy kontaktu ze szkołą.	Wychowawcy
	Uczestnictwo (zapraszanie) lub zaangażowanie rodziców do współpracy przy realizacji uroczystości/imprez szkolnych i klasowych, zawodów sportowych.	Wychowawcy
	Organizacja pikniku rodzinnego 2018.	Wychowawcy Rodzice
	Prowadzenie zajęć edukacyjnych przez rodziców w ramach „Spotkań z ciekawymi ludźmi.	Wychowawcy
	Organizowanie warsztatów dotyczących budowania pozytywnych więzi i relacji.	Psycholog Pedagog wychowawcy
	Włączenie rodziców w rozwiązywanie konfliktów: uczeń-uczeń, uczeń-nauczyciel oraz ścisła współpraca z rodzicami.	Wychowawcy
	Zbieranie od rodziców informacji, opinii dotyczących podejmowanych przez szkołę działań profilaktycznych.	

	Informowanie rodziców o osiągniętych efektach wynikających z realizacji szkolnego programu profilaktycznego.	Wychowawcy
	Indywidualna psychoedukacja rodziców/opiekunów prowadzona w czasie dyżurów pedagoga, psychologa szkolnego oraz psychologa z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 w Zamościu.	Psycholog Pedagog Specjaliści z Poradni PPP
Szkolny wzór – Henryk Sienkiewicz – nasz patron	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje patrona na zdjęciach, obrazach, - wskazuje miejsca w budynku poświęcone patronowi, - urządza „Kącik Patrona Zespołu” (np. wystawkę prac uczniowskich o Patronie), - uczestniczy w konkursach związanych z patronem, - bierze udział w mszy rocznicowej nadania imienia zespołowi; - utrzymuje kontakty z uczniami z zaprzyjaźnionych szkół sienkiewiczowskich, - odwiedza zaprzyjaźnione szkoły sienkiewiczowskie, - odwiedza muzea Henryka Sienkiewicza, - wykonuje prace o tematyce sienkiewiczowskiej, - bierze udział w rajdzie rowerowym śladami pobytu W. Czachórskiego i H. Sienkiewicza na terenie gminy Grabowiec. 	Wychowawcy, nauczyciele

Etap III (uczniowie klas II – III gimnazjum)

Zadanie ogólne	Zadania szczegółowe	Odpowiedzialni
Bezpieczeństwo i higiena pracy ucznia w świetle przepisów szkolnych Wychowanie komunikacyjne	Przeprowadzenie pogadanki dotyczącej przestrzegania zasad bezpieczeństwa higieny i pracy oraz praw i obowiązków ucznia.	Nauczyciele
	Przypominanie zasad bezpieczeństwa przed rozpoczęciem każdej nowej formy zajęć (np. ćwiczenia w sali gimnastycznej, ćwiczenia techniczne).	Nauczyciele
	Zapoznanie nowych uczniów z miejscami w zespole, po których będą się poruszali (klasa, łazienki, świetlica, gabinet pielęgniarstwa, gabinet stomatologa, sekretariat, gabinet dyrektora, stołówka, biblioteka, sala gimnastyczna, gabinet pedagoga i logopedy).	Wychowawcy

	Zapoznanie z zasadami bezpiecznego poruszania się po budynku szkoły.	Wychowawcy
	Omówienie bezpiecznego korzystania z drogi w różnych porach roku.	Wychowawcy, rodzice
	Zapoznanie z zasadami właściwego przebywania uczniów w świetlicy.	Wychowawcy świetlicy
	Zapoznanie z zasadami właściwego korzystania z autobusu szkolnego (oczekiwania na autobus, przejazdu oraz wsiadania i wysiadania z autobusu).	Wychowawcy świetlicy, wychowawcy oddziałów
	Dostosowanie krzesełek i stolików do wzrostu ucznia (zmierzenie uczniów wg miary wykonanej do tych potrzeb a znajdującej się w dwóch miejscach w zespole – specjalne listwy na ścianie).	Wychowawcy
	Zorganizowanie próbnej ewakuacji z budynku zespołu.	Wychowawcy
	Przypominanie zasad bezpieczeństwa przed każdą wycieczką i rajdem pieszym lub rowerowym.	Organizatorzy
	Przeprowadzenie pogadanki o konieczności zachowania ostrożności podczas zabaw na lodzie, śniegu, nad wodą – przed feriami zimowymi i wakacjami.	Wychowawcy, nauczyciele w-f
	Zorganizowanie kursu na kartę motorowerową.	Koordynator
	Zorganizowanie spotkania z policjantem lub kuratorem sądowym.	Wychowawcy
	Zapoznanie uczniów z konsekwencjami negatywnych zachowań: - powoływanie się na przepisy prawne, BHP, Statut szkoły i opracowane procedury postępowania w różnych sytuacjach - zorganizowanie spotkań z policjantem	Wychowawcy, pedagog
	Przeprowadzenie pogadek nt: higieny pracy umysłowej w szkole i w domu oraz efektywnego wypoczynku i ruchu na świeżym powietrzu.	Wychowawcy
Uczeń współgospodarzem klasy i szkoły	Zapoznanie z: - prawami i obowiązkami ucznia, - czynnościami i obowiązkami dyżurnego, - czynnościami i obowiązkami gospodarza, zastępcy gospodarza, skarbnika, łącznika z biblioteką. Nagradzanie postaw konstruktywnych poprzez wręczanie dyplomów i nagród najlepszym uczniom, sportowcom oraz uczniom o stu procentowej frekwencji	Wychowawcy, SU
	Nadanie ról klasowych (gospodarz, zastępca gospodarza, skarbnik).	Wychowawcy, SU
	Zapoznanie ze statutem zespołu, z programem wychowawczo-profilaktycznym.	Wychowawcy

	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukwieca salę, - dba o kwiatki, - dekoruje salę, - wykonuje gazetki, - dba o czystość w sali. 	Wychowawcy
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dba o sprzęt, pomoce szkolne, - wykonuje gazetki na korytarzach, - szanuje pracę innych, - stosuje się do ustalonych reguł, - uczestniczy w wyborach władz SU, opiekuna SU, rzecznika praw ucznia. 	Wychowawcy
Kształtowanie przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej	<p>Uczeń przygotowuje uroczystości oddziałowe i święta okolicznościowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dzień Chłopca (upominki, poczęstunek), - Mikołajki, - Boże Narodzenie wspólny opłatek lub wigilia klasowa - Dzień Kobiet (upominki, poczęstunek), - Rocznica śmierci Papieża Jana Pawła II, - Wielkanoc (pogadanki), 	Wychowawcy, rodzice
	Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: pożegnanie klas III gimnazjum	Wychowawcy
	Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: Dzień Nauczyciela.	SU
	Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: Dzień Papieski	Nauczyciel, katecheta
	Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: Dzień Patrona.	Koordinator, nauczyciele
	Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: Dzień Dziecka.	SU, wychowawcy
	Uczeń organizuje dzień samorządności połączony z dniem wiosny (przyjęcie przez uczniów obowiązków nauczycieli).	SU, nauczyciele
	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowuje część artystyczną uroczystości lokalnych: wysiedlenie mieszkańców gminy Grabowiec, pacyfikacja mieszkańców Grabowca i okolic - reprezentuje szkołę w poczie sztandarowym. 	Organizatorzy, opiekunowie
	Opiekowanie się grobami żołnierskimi, nauczycieli, księży.	Nauczyciele, katecheci

Kształtowanie postaw patriotycznych, szacunku dla	<p>Uczeń przygotowuje obchody świąt państwowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rocznica wybuchu II wojny światowej oraz napaści Armii Czerwonej na Polskę - Narodowe Święto Niepodległości, - rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja. 	Wychowawcy Nauczyciele	
	Budzenie szacunku do symboli narodowych.		
Tworzenie przyjaznej atmosfery w klasie i szkole. Kształtowanie właściwych postaw wobec innych, dbałość o kulturę języka.	<p>Uczeń nawiązuje właściwe relacje interpersonalne z kolegami oraz nauczycielami i innymi pracownikami szkoły poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywne słuchanie i parafrazowanie wypowiedzi uczniowskich - prowadzenie z uczniami dyskusji i rozmów indywidualnych - rozmowy z psychologiem i pedagogiem - udzielanie uczniom pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów - wspólne przygotowanie imprez i przedsięwzięć szkolnych - „skrzynka uczniowska” – sposób na anonimowe zgłaszanie problemów dotyczących relacji nauczyciel – uczeń - powołanie zespołu uczniów do mediacji rówieśniczej 	SU, wychowawcy, RPU, psycholog, pedagog, nauczyciel bibliotekarz	
	<p>Możliwość interwencji u Rzecznika Praw Ucznia. Wspieranie ucznia i rozbudzanie prawidłowego kierunku jego rozwoju w zakresie poznawania siebie, podnoszenia poczucia własnej wartości i wiary i siebie poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie zajęć psychoterapeutycznych przez wychowawców, pedagoga, psychologa, nauczycieli świetlicy i biblioteki <p>Angażowanie rodziców w życie szkoły poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapraszanie ich do udziału i współorganizowania imprez szkolnych, dyskotek, imprez rekreacyjno – sportowych - włączanie rodziców w rozwiązywanie konfliktów uczeń – uczeń, uczeń – nauczyciel - zbieranie od rodziców informacji i opinii nt. funkcjonowania szkoły i jej działań profilaktyczno – wychowawczych - informowanie rodziców o efektach pracy dydaktyczno – wychowawczo – profilaktycznej - pedagogizacja rodziców na zebraniach ogólnych i klasowych 		
	Uczeń organizuje Dzień Języków Obcych.		Nauczyciele języków obcych.
	Działalność uczniów w Wolontariacie szkolnym		Opiekun PCK
Uczeń organizuje akcje charytatywne na terenie zespołu.	SU, nauczyciele		

<p>Uczeń kreatorem własnej przyszłości</p>	<p>Uczeń planuje swoją karierę zawodową, pogadanki, warsztaty, filmy edukacyjne, ankiety. Udział w dniach otwartych szkół. Spotkanie z pracownikami PUP.</p>	<p>Doradca zawodowy</p>
<p>Uczeń uczestniczy w edukacji czytelnico-medialnej- profilaktyka uzależnień cyberprzemoc.</p>	<p>Uczeń korzysta z różnych źródeł informacji, zbiorów bibliotecznych, multimedialnych i Internetu</p>	<p>Bibliotekarze</p>
	<p>Cykl imprez czytelniczych z okazji Międzynarodowego Miesiąca</p>	<p>Bibliotekarze</p>
	<p>- Warsztaty „Dziecko w sieci” - Dzień bezpiecznego Internetu.</p>	<p>Wychowawcy Nauczyciele informatyki</p>
	<p>Bibliotek Szkolnych” - uczeń uczestniczy w zajęciach bibliotecznych rozwijających umiejętności pięknego czytania i czytania ze zrozumieniem. - uczeń poznaje pracę i funkcjonowanie innych placówek bibliotecznych.</p>	<p>Bibliotekarze</p>
<p>Kształtowanie postaw prozdrowotnych W zdrowym ciele zdrowy duch. Propagowanie ekologicznego stylu życia.</p>	<p>Uczeń właściwie odżywia się, spędza aktywnie i zdrowo wolny czas, dokonuje samodzielnych wyborów chroniących jego zdrowie poprzez: - realizowanie programu „Znajdź właściwe rozwiązanie” - oglądanie spektakli o tematyce profilaktycznej - organizowanie konkursów, quizów, zabaw o charakterze prozdrowotnym - realizowanie programu „Żyj smacznie i zdrowo” - zajęcia w ramach godzin z wychowawcą, realizację projektów edukacyjnych, zawody sportowe</p>	<p>Wychowawcy, Nauczyciele, Pedagog, Psycholog, Pielęgniarka</p>
	<p>Uczeń należy do: SK PCK</p>	<p>Opiekun organizacji</p>
	<p>Uczeń bierze udział w spotkaniu z lekarzem.</p>	<p>Wychowawcy oddziałów klasy II</p>
	<p>Uczeń bierze udział w spotkaniach z pielęgniarką, pedagogiem, logopedą i psychologiem.</p>	<p>Wychowawcy, pielęgniarka, pedagog, logopeda</p>
	<p>Przeprowadzenie pogadarek dotyczących: - higieny, estetyki i kultury spożywania posiłków w stołówce szkolnej oraz w domu, - higieny osobistej ucznia.</p>	<p>Wychowawcy świetlicy</p>
	<p>Promocja zdrowego trybu życia – znajomość czynników pozytywnych i negatywnych wpływających na zdrowie: - prezentacja filmów edukacyjnych i broszurek informacyjnych dotyczących skutków palenia tytoniu;</p>	<p>Wychowawca, pielęgniarka, policjant</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów ze zdrowotnymi, społecznymi (w tym przemoc w rodzinie) i prawnymi (w tym wypadki spowodowane pod wpływem alkoholu) skutkami używania alkoholu, narkotyków, dopalaczy, napojów energetyzujących przez dzieci i młodzież; - promocja życia w trzeźwości i abstynencji 	
	Zorganizowanie konkursu czystości sal.	SU
	Prezentowanie prasy, broszurek prozdrowotnych.	Bibliotekarze, wychowawcy
	Organizacja zawodów sportowych (siatkówka) o Puchar Dyrektora Zespołu Szkół dla dziewcząt i chłopców.	Wychowawcy, nauczyciele w-f
	Powiatowa „Gimnazjada” w piłce siatkowej chłopców i dziewcząt.	Wychowawcy, nauczyciele w-f
	Organizacja biegów przełajowych.	Wychowawcy, nauczyciele w-f
	Uczeń bierze udział w akcjach: <ul style="list-style-type: none"> - „Sprzątanie Świata”, - sprzątania najbliższego otoczenia – podwórka gospodarstwa 	Koordynatorzy akcji, wychowawcy
	Uczeń podejmuje akcje ekologiczne na terenie gminy.	Nauczyciele
	Uczeń bierze udział w konkursach o tematyce ekologicznej.	Nauczyciele biologii
Profilaktyka uzależnień-Użytkom mówimy NIE	<p>Zapoznanie młodzieży z zagrożeniami i skutkami palenia tytoniu, picia alkoholu i zażywania środków psychotropowych poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień - propagowanie tematyki antynikotynowej, antyalkoholowej i dotyczącej środków uzależniających w czasie imprez profilaktycznych - realizacja tematyki prozdrowotnej na zajęciach lekcyjnych <p>Współpraca z rodzicami w zakresie ochrony uczniów przez uzależnieniami poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie rodziców z procedurami postępowania w przypadku kontaktu ucznia ze środkami odurzającymi - poinformowanie rodziców o konieczności zgłoszenia się z uczniem, który miał kontakt ze środkami odurzającymi z odpowiednią poradnią. 	Wychowawca, psycholog, pedagog, lekarz, policjant
	<p>Przeprowadzenie pogadanki dotyczącej zagrożeń współczesności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie uczniów ze skutkami nadużywania alkoholu - uświadomienie mechanizmu powstawania uzależnienia od dopalaczy, napojów energetyzujących - zapoznanie uczniów ze skutkami używania narkotyków. 	Wychowawcy, Pielęgniarka, Pedagog

Tworzenie przyjaznej atmosfery w klasie i szkole. Kształtowanie właściwych postaw wobec innych Uczeń dojrzewa	Zorganizowanie spotkania z psychologiem – problemy wieku dojrzewania.	Wychowawcy oddziałów klasy II
	Prezentowanie filmów o problemach wieku dojrzewania.	Wychowawcy oddziałów klasy II, pielęgniarka
	<p>Ukazywanie sposobów na nadmierne emocje, energię:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiedzanie wystaw dzieł sztuki wyrażających emocje twórców, - uczestnictwo w koncertach, - wybór muzyki – pogadanki, prezentacje, dyskusje, - wybór dyscypliny sportowej – pogadanki, dyskusje, - rola sportu w pozbywaniu się nadmiernych emocji – pogadanki. 	Wychowawcy oddziałów klasy II
	<p>Wspomaganie i rozwój umiejętności funkcjonowania w sytuacjach społecznych, związanych z komunikacją interpersonalną, rozwiązywania problemów i konfliktów, radzenia sobie z presją społeczną poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie debat nt. współczesnego wzorca wartościowego człowieka - omawianie z uczniami zagadnień związanych z normami w zachowaniu oraz bieżących wydarzeń w kraju i na świecie - uczenie, jak świadomie korzystać ze środków masowego przekazu. 	Wychowawcy, nauczyciele informatyki, wos, języka polskiego
	<p>Podjęcie działań informacyjno – profilaktycznych w obszarze przemocy i agresji w tym przemocy w rodzinie i cyberprzemocy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenia zajęć, warsztatów i dyskusji w klasach nt. agresja i przemoc – sposoby reagowania, - uświadomienie uczniom zagrożeń związanych z przemocą w Internecie, - udział w programach profilaktycznych dotyczących radzenia sobie ze złością i gniewem, kontroli własnych emocji, sposobów okazywania uczuć, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, - otoczenie opieką ucznia dotkniętego przemocą w rodzinie (założona Niebieska Karta). 	Wychowawcy, nauczyciele informatyki, psycholog, pedagog, kurator
	<p>Kształtowanie prawidłowych relacji między rówieśnikami m.in. poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - krótkie wycieczki, spacer. 	Wychowawcy
Uczeń jako uczestnik konkursów rozwijanie	<p>Uczeń bierze udział w konkursach polonistycznych np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - recytacja prozy Henryka Sienkiewicza - „Nam Sienkiewicz patronuje” - „Znajomość lektur – utworów Henryka Sienkiewicza”. 	Nauczyciele
	<p>Uczeń bierze udział w konkursach plastycznych np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sceny z powieści Henryka Sienkiewicza. 	Nauczyciel plastyki

	Uczeń bierze udział w konkursach przedmiotowych organizowanych przez kuratorium oświaty lub przez inne instytucje.	Nauczyciele
	Uczeń bierze udział w konkursach: „Mistrz Ortografii”, „Mistrz Matematyki”.	Koordynator, nauczyciele
	Uczeń bierze udział w szkolnych konkursach czytelniczych, sportowych, muzycznych, informatycznych i innych.	Nauczyciele
Ukazywanie znaczenia czynnego wypoczynku na świeżym powietrzu. Sport, turystyka, kultura	Zorganizowanie wycieczek: - Śladami pisarzy polskich: Oblęgorek, Wola Okrzejska, - Zakopane, - w Góry Świętokrzyskie - wyjazdy zagraniczne.	Wychowawcy, rodzice
	Zorganizowanie pielgrzymki autokarowej do Częstochowy, Oświęcimia, Krakowa	Katecheci, wychowawcy, rodzice
	Zorganizowanie wyjazdów do kina.	Wychowawcy, nauczyciele
	Zorganizowanie rajdu rowerowego – pomniki przyrody na terenie powiatu zamojskiego, hrubieszowskiego, chełmskiego.	Nauczyciele biologii i geografii, wychowawcy oddziałów klasy II
	Zorganizowanie wyjazdów do teatru.	Wychowawcy, nauczyciele języka polskiego,
	Zorganizowanie przedstawień teatru w siedzibie zespołu.	Wychowawcy
	Uczeń właściwie uczestniczy w uroczystościach szkolnych i świętach państwowych.	Wychowawcy
	Uczeń bawi się na dyskotekach i balu gimnazjalnym.	Wychowawcy
	Uczeń bierze udział w pieszym rajdzie niepodległościowym	U. Kwiatkowska W. Hołosyniuk H. Pedowska
	Uczeń bierze udział w rajdach pieszych i rowerowych	Wychowawcy, nauczyciele w-f
	Uczeń bierze udział w wyjazdach organizowanych na lodowisko w Zamościu.	Wychowawcy, nauczyciele w-f

Szkolny wzór – Henryk Sienkiewicz – nasz patron	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje patrona na zdjęciach, obrazach, - wskazuje miejsca w budynku poświęcone patronowi, - urządza „Kącik Patrona Zespołu” (np. wystawkę prac uczniowskich o Patronie), - uczestniczy w konkursach związanych z patronem, - organizuje międzyszkolne konkursy związane z patronem, - bierze udział w mszy rocznicowej nadania imienia zespołowi, - utrzymuje kontakty z uczniami z zaprzyjaźnionych szkół sienkiewiczowskich, - odwiedza muzea Henryka Sienkiewicza, - odwiedza zaprzyjaźnione szkoły sienkiewiczowskie, - wykonuje prace o tematyce sienkiewiczowskiej, - uczestniczy w rajdzie rowerowym śladami pobytu W. Czachórskiego i H. Sienkiewicza na terenie gminy Grabowiec, - uczestniczy w zlocie szkół sienkiewiczowskich. 	Wychowawcy, nauczyciele
--	---	----------------------------

Etap IV (liceum ogólnokształcące)

Zadanie ogólne	Zadania szczegółowe	Odpowiedzialni
Bezpieczeństwo i higiena pracy ucznia	Przeprowadzenie pogadanki dotyczącej przestrzegania zasad bezpieczeństwa higieny i pracy oraz praw i obowiązków ucznia.	Nauczyciele
	Przypominanie zasad bezpieczeństwa przed rozpoczęciem każdej nowej formy zajęć (np. ćwiczenia w sali gimnastycznej, ćwiczenia techniczne).	Nauczyciele
	Zorganizowanie próbnej ewakuacji z budynku zespołu.	Wychowawcy
	Przypominanie zasad bezpieczeństwa przed każdą wycieczką i rajdem pieszym lub rowerowym.	Organizatorzy
	Zorganizowanie spotkania z policjantem lub kuratorem sądowym.	Wychowawca oddziału klasy I
	Przeprowadzenie pogadanek nt: higieny pracy umysłowej w szkole i w domu oraz efektywnego wypoczynku i ruchu na świeżym powietrzu.	Wychowawcy oddziału klasy I
Absolwent zespołu szkół	<p>Zapoznanie z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prawami i obowiązkami ucznia, - czynnościami i obowiązkami gospodarza, zastępcy gospodarza, skarbnika, łącznika z biblioteką. 	Wychowawcy, SU
	Nadanie ról klasowych (gospodarz, zastępca gospodarza, skarbnik).	Wychowawcy, SU

	Zapoznanie ze statutem zespołu, z programem wychowawczym i z programem profilaktyki.	Wychowawcy
	Zapoznanie uczniów i rodziców z egzaminem maturalnym, a w szczególności z: <ul style="list-style-type: none"> - podstawą prawną egzaminu, - zasadami organizacji: strukturą i formą egzaminu - opisem egzaminu, - zasadami zwolnienia z egzaminu, - zgłoszeniem tematów do części ustnej, - deklaracją wyboru przedmiotów egzaminacyjnych oraz dokonywania zmian w deklaracji, - przebiegiem egzaminu, - komunikowanie wyników, - trybem odwoławczym, - nieważnieniem egzaminu, - kolejnymi sesjami egzaminacyjnymi. 	
Uczeń współgospodarzem szkoły	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> - dba o sprzęt i pomoce szkolne, - wykonuje gazetki na korytarzach, - szanuje pracę innych, - stosuje się do ustalonych reguł, - uczestniczy w wyborach władz SU, opiekuna SU, Rzecznika Praw Ucznia. 	Wychowawcy
Uczeń aktywny	Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: rozpoczęcie roku szkolnego.	Wychowawcy oddziału klasy III
	Uczeń przygotowuje obchody świąt państwowych: <ul style="list-style-type: none"> - rocznica napaści na Polskę przez Niemcy, - Narodowe Święto Niepodległości, - Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka, - rocznica wysiedlenia Grabowca, - rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja. 	Nauczyciel historii, wychowawcy
	Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: Dzień Nauczyciela.	SU
	Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: Dzień Papieski	Nauczyciel katecheta
	Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: Dzień Patrona.	Koordinator, nauczyciele
	Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: Rok Patrona.	Koordinator, nauczyciele
	Uczeń przygotowuje uroczystość szkolną: zakończenie roku szkolnego. Pożegnanie absolwentów.	Wychowawcy oddziału klasy II
	Uczeń organizuje dzień samorządności połączony z dniem wiosny (przyjęcie przez uczniów obowiązków nauczycieli).	SU, nauczyciele

	Uczeń organizuje Dzień Kultury Europejskiej.	Nauczyciele języków obcych.
	Uczeń współpracuje z Katolickim Radiem Zamość.	Nauczyciele
	Uczeń organizuje akcje charytatywne na terenie zespołu.	SU, nauczyciele
Uczeń kreatorem własnej przyszłości	Uczeń planuje swoją karierę zawodową, pogadanki, warsztaty, filmy edukacyjne, ankiety.	Doradca zawodowy
W zdrowym ciele zdrowy duch	Uczeń bierze udział w spotkaniu z pielęgniarką, lekarzem, pedagogiem, psychologiem.	Wychowawcy, pielęgniarka, pedagog
	Przeprowadzenie pogadanki dotyczącej zagrożeń współczesności: - zapoznanie uczniów ze skutkami nadużywania alkoholu - uświadomienie mechanizmu powstawania uzależnienia od dopalaczy, napojów energetyzujących, nikotyny, - zapoznanie uczniów ze skutkami używania narkotyków, dopalaczy.	Wychowawcy, pielęgniarka, pedagog
	Promocja zdrowego trybu życia – znajomość czynników pozytywnych i negatywnych wpływających na zdrowie: - prezentacja filmów edukacyjnych i broszurek informacyjnych dotyczących skutków palenia tytoniu, - zapoznanie uczniów ze zdrowotnymi, społecznymi (w tym przemoc w rodzinie) i prawnymi (w tym wypadki spowodowane pod wpływem alkoholu) skutkami używania alkoholu przez dzieci i młodzież, - promocja życia w trzeźwości i abstynencji	Wychowawca, pielęgniarka, pedagog, policjant
	Prezentowanie prasy, broszurek prozdrowotnych.	Bibliotekarze, wychowawcy
	Ukazywanie sposobów na nadmierne emocje, energię: - zwiedzanie wystaw dzieł sztuki wyrażających emocje twórców, - uczestnictwo w koncertach, - wybór muzyki – pogadanki, prezentacje, dyskusje, - wybór dyscypliny sportowej – pogadanki, dyskusje, - rola sportu w pozbywaniu się nadmiernych emocji – pogadanki.	Wychowawcy oddziału klasy II
Ekologia wokół nas Sport, turystyka,	Uczeń bierze udział w akcjach: - „Sprzątanie Świata”, - sprzątnięcia najbliższego otoczenia – podwórka gospodarstwa	SU, koordynatorzy akcji
	Uczeń podejmuje akcje ekologiczne na terenie gminy.	Nauczyciele
	Uczeń bierze udział w konkursach przedmiotowych	Nauczyciele

Uczeń bierze udział w konkursach o tematyce ekologicznej.	Nauczyciele
Uczeń: - przygotowuje część artystyczną uroczystości lokalnych, - reprezentuje szkołę w poczcie sztandarowym,	Organizatorzy, opiekunowie
Opiekowanie się grobami żołnierskimi, nauczycieli, księży	Nauczyciele, katecheta
Zorganizowanie wycieczek według potrzeb	Wychowawcy, rodzice
Zorganizowanie pielgrzymki autokarowej do Częstochowy, Oświęcimia, Krakowa	Katecheci, wychowawcy, rodzice
Zorganizowanie wyjazdów do kina.	Wychowawcy, nauczyciele
Zorganizowanie rajdu rowerowego – pomniki przyrody na terenie powiatu zamojskiego, hrubieszowskiego, chełmskiego.	Nauczyciele biologii i geografii, wychowawcy oddziału klasy II
Zorganizowanie wyjazdów do teatru, galerii obrazów	Wychowawcy, nauczyciele języka polskiego, wiedzy o kulturze
Zorganizowanie spotkania z aktorem, pisarzem.	Wychowawcy oddziałów klasy I, nauczyciele języka polskiego
Zorganizowanie przedstawień teatru w siedzibie zespołu.	Wychowawcy
Przedstawienie jasełek bożonarodzeniowych.	Katecheci
Uczeń właściwie uczestniczy w uroczystościach szkolnych i świątach państwowych.	Wychowawcy
Uczeń bawi się na zabawach i balu studniówkowym.	Wychowawcy

<p style="text-align: center;">Szkolny wzór – Henryk Sienkiewicz – nasz patron</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje patrona na zdjęciach, obrazach, - uczestniczy w konkursach związanych z patronem, - organizuje międzyszkolne konkursy związane z patronem, - bierze udział w mszy rocznicowej nadania imienia zespołowi, - utrzymuje kontakty z uczniami z zaprzyjaźnionych szkół sienkiewiczowskich, - odwiedza muzea Henryka Sienkiewicza, - odwiedza zaprzyjaźnione szkoły sienkiewiczowskie, - wykonuje prace o tematyce sienkiewiczowskiej, - uczestniczy w rajdzie rowerowym śladami pobytu W. Czachórskiego i H. Sienkiewicza na terenie gminy Grabowiec, - uczestniczy w zlocie szkół sienkiewiczowskich. 	<p style="text-align: center;">Wychowawcy, nauczyciele</p>
---	---	--

Kryteria efektywności

1. Wszyscy uczniowie naszego zespołu są poddani oddziaływaniom tego programu.
2. Wszyscy nauczyciele realizują *Program Wychowawczo - Profilaktyczny*, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.
3. Rodzice uczniów naszego zespołu znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

Ewaluacja programu

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

1. obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
2. analizę dokumentacji,
3. przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
4. rozmowy z rodzicami,
5. wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
6. analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez Dyrektora Zespołu.

Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana Rada Pedagogiczna i Rada Rodziców.

Wyniki ewaluacji są jawne, prezentowane w postaci sprawozdania. Z jego wersją Dyrektor zapoznaje Radę Pedagogiczną i Radę Rodziców.

Natomiast w klasach I – III szkoły podstawowej w celu dokonania ewaluacji programu wychowawczego ustala się poniższe kryteria efektywności działań wychowawczo-profilaktycznych i opiekuńczych.

Ewaluację przeprowadza się wg następującej procedury:

Na koniec każdego okresu i roku szkolnego wychowawca oddziałów I-III szkoły podstawowej wspólnie z uczniami dokonuje badania efektywności podjętych działań profilaktycznych, których wyniki przedstawia dyrekcji – w terminie określonym w kalendarzu działań związanych z zakończeniem okresu lub roku szkolnego

a) kryteria efektywności działań profilaktycznych.

Uczeń:

1. radzi sobie z emocjami,
2. jest komunikatywny,
3. potrafi dokonać samooceny,
4. nie spożywa alkoholu, narkotyków,
5. nie pali papierosów,
6. dba o higienę osobistą,
7. dba o własne bezpieczeństwo,
8. dba o bezpieczeństwo innych.

1. Każde zadanie punktuje się – oddzielnie dla każdego ucznia – w skali:

Osiągnięcia	Liczba punktów
Brak efektów	0
Efekt połowiczny/częściowy	0,5
Efekt całkowity	1

2. Efekt realizacji danego zadania dla całego oddziału oblicza się jako średnią uzyskanych wyników dla poszczególnych członków oddziału.

Szkoła Podstawowa – klasy I – III

Uczeń:

1. nie wagaruje,
 2. nie spóźnia się na zajęcia¹,
 3. na bieżąco usprawiedliwia nieobecności,
 4. prowadzi zeszyty przedmiotowe oraz ma potrzebne przybory,
 5. wywiązuje się z obowiązków dyżurnego,
 6. dba o porządek w miejscu pracy, klasie i szkole,
 7. nie przeszkadza nauczycielowi w prowadzeniu zajęć,
 8. aktywnie uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych i kołach zainteresowań,
 9. wykonuje polecenia nauczyciela lub innego pracownika szkoły,
 10. szanuje sprzęt szkolny,
 11. umie korzystać ze środków komunikacji publicznej (w tym autobusu szkolnego),
 12. poprawnie zachowuje się w różnych miejscach na terenie szkoły (pracownia, korytarz, toaleta, hala, biblioteka, stołówka),
 13. nie używa wulgaryzmów,
 14. nie stosuje agresji psychicznej i fizycznej wobec innych,
 15. uczestniczy w organizacji uroczystości, imprez oraz akcji oddziałowych i szkolnych²,
 16. godnie zachowuje się poza szkołą.
1. Tabela – wyniki efektywności działań wychowawczych, profilaktycznych i opiekuńczych w oddziale ...

Nr kol.	Numer kryterium																										Suma	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26		
Suma																												
Średnia																												

Materiały pomocnicze

Tematyka godzin z wychowawcą.³

Tematy wychowawczo-profilaktyczne do zajęć edukacyjnych w klasach I-III szkoły podstawowej realizowane w toku zajęć zintegrowanych uwzględnianie w każdej klasie tematyki należącej do tzw. profilaktyki uniwersalnej, adresowanej do wszystkich dzieci.

¹ Nie brane są pod uwagę spóźnienia usprawiedliwione przez wychowawcę w ustalonym terminie.

² Nie brane jest pod uwagę zaangażowanie materialne.

³ Część tematyki godzin z wychowawcą umieszczono w programie profilaktycznym szkoły.

Przykłady tematów:

1. Jaki jestem?
2. Jestem niepowtarzalny – moje mocne strony, moje umiejętności.
3. Uczę się rozpoznawać uczucia moje i innych.
4. Umiem mówić o swoich potrzebach, dostrzegam potrzeby innych.
5. Potrafię prosić o pomoc w klasie, jestem gotów do pomocy.
6. Uczę się wyrażać złość i niezadowolenie bez używania agresji.
7. Organizuję sobie wolny czas i nabywam zdrowych umiejętności jego spędzania.
8. Bezpieczeństwo w sieci.
9. Komputer- przyjaciel czy wróg?

Szkoła podstawowa

Klasa 4.

1. Wybór samorządu klasowego; prawa i obowiązki ucznia.
2. Bezpieczna droga do i ze szkoły.
3. Praca moich rodziców.
4. Czy wiesz co jesz?
5. Higiena osobista warunkiem zdrowia.
6. Co wydarzyło się 11 listopada?
7. Poczucie własnej wartości.
8. Klasowe mikołajki.
9. Więzy rodzinne – rola dziecka w rodzinie.
10. Moja rola w przedświątecznych przygotowaniach.
11. Nasza klasa przy wigilijnym stole.
12. Czy nasza klasa jest zgrana?
13. Zbliżają się ferie – jak bezpiecznie je spędzić?
14. Żyjemy wśród ludzi niepełnosprawnych.
15. Rola przyjaźni w życiu człowieka.
16. Co o mnie sądzą koledzy?
17. Zapobieganie trudnościom w nauce.
18. Zwyczaje i obrzędy świąt Wielkiej Nocy.
19. Umiejętność zachowania się w różnych sytuacjach życiowych.
20. Zwierzęta są wśród nas.
21. Jak pokonać trudności w nauce?
22. Nasze święta narodowe.
23. To jest ciekawy zawód.
24. Papieros – wróg czy przyjaciel?
25. Jakim jesteśmy zespołem, a jakim powinniśmy być?
26. Autorefleksja – moje zachowanie.
27. Jak przyjemnie i bezpiecznie spędzić czas wolny?
28. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

29. Bezpieczeństwo w kontaktach z osobami obcymi.
30. Sytuacje niebezpieczne dla życia i zdrowia – umiejętność ich unikania i radzenia sobie z nimi.
31. Zdrowa dieta ucznia.
32. Sposoby uczenia się.
33. Sposoby spędzania czasu wolnego.
34. Szkoła i napięcia z nią związane (redukowanie napięcia emocjonalnego – relaksacja).
35. Ja i moja rodzina.
36. Od koleżeństwa do przyjaźni.
37. Podobieństwa i różnice między ludźmi.
38. Prawa moje i innych osób.
39. Konflikty w życiu codziennym.
40. Sposoby rozwiązywania konfliktów.
41. Normy i zasady pracy w grupie.
42. Współpraca w grupie.
43. Niewłaściwe zachowania w grupie.
44. Moje uczucia.
45. Sposoby radzenia sobie z negatywnymi emocjami.
46. Moje sukcesy.
47. Nasze potrzeby.
48. Odpowiedzialność za własne zachowanie.
49. Dotrzymywanie słowa.
50. Osoby i instytucje, które mogą mi pomóc.

Klasa 5

1. Wybory samorządu klasowego; prawa i obowiązki ucznia.
2. Bezpieczna droga do i ze szkoły.
3. Sprzątanie Świata” – idea akcji i jej cele.
4. Jak być dobrym zespołem.
5. Koleżeństwo, przyjaźń – relacje w naszej klasie.
6. Poznajemy różne źródła informacji.
7. Książka i komputer w moim życiu.
8. Pamiętajmy o naszych zmarłych.
9. Znaczenie Święta Niepodległości.
10. Jak pokonać trudności w nauce?
11. Mikołajki w naszej klasie.
12. Moje zainteresowania.
13. Święta Bożego Narodzenia w moim domu.
14. Kieszonkowe kominy – czyli rzecz o paleniu papierosów.
15. Jak miło i ciekawie spędzić czas wolny?
16. Klasa na medal – podsumowanie wyników za I semestr.

17. Zdrowie jako fundament naszej egzystencji.
18. Jakim jestem uczniem? – ja na tle klasy.
19. Jak powinna wyglądać szczęśliwa rodzina?
20. Dzień Kobiet w naszej klasie.
21. Dom rodzinny i jego rola w podtrzymywaniu tradycji.
22. Tradycja religijna i obrzędy ludowe podczas świąt wielkanocnych.
23. Jak mnie widzą tak mnie piszą – moje zachowanie i ubranie.
24. Co wiem o patronie naszej szkoły?
25. Nasze święta narodowe – 3 maja.
26. Podsumowanie pracy w mijającym roku.
27. Bezpieczeństwo podczas letnich wakacji.
28. Zdrowy styl życia - dobre i złe przyzwyczajenia.
29. Sposoby uczenia się.
30. Sposoby spędzania czasu wolnego.
31. Grupy, do których należymy.
32. Od koleżeństwa do przyjaźni.
33. Niepokoje okresu dorastania.
34. Dziewczęta a chłopcy.
35. Prawa moje i innych osób.
36. Uprzedzenia i stereotypy.
37. Samotność wśród ludzi.
38. Komunikacja werbalna – bariery komunikacyjne, komunikaty typu „Ja”.
39. Porozumiewanie się bez słów.
40. Odpowiedzialność za słowo.
41. Przyczyny i rodzaje konfliktów.
42. Sposoby rozwiązywania konfliktów.
43. Zachowania agresywne i ich przyczyny.
44. Sposoby radzenia sobie z agresją i przemocą.
45. Osoby i instytucje, które mogą mi pomóc.
46. Świat moich uczuć.
47. Moje mocne strony.
48. Konsekwencje własnych działań.
49. Istota, przyczyny i skutki stresu.
50. Zdrowe sposoby radzenia sobie ze stresem.

Klasa 6

1. Wybory samorządu klasowego. Prawa i obowiązki ucznia.
2. Bezpieczna droga do i ze szkoły.
3. Zasady sprawdzianu po szkole podstawowej.
4. Jak przygotować się do sprawdzianu po klasie szóstej?
5. Cele i idea akcji „Sprzątanie Świata”.
6. Podobieństwa i różnice między rodziną i klasą.
7. Jak się uczyć?

8. Jakim zawodem jestem zainteresowany?
9. Tradycje andrzejkowe.
10. Czy wiesz co jesz?
11. Nasze święta narodowe – 11 listopada.
12. Mikołaj w naszej klasie.
13. Moje Boże Narodzenie.
14. Ekologia w naszym domu.
15. O mediach pozytywnie i ze znakiem zapytania.
16. Gdzie są granice solidarności i lojalności koleżeńskiej?
17. Podsumowanie pracy w I semestrze.
18. Jesteśmy obywatelami Europy.
19. Oglądamy, słuchamy, czytamy – co warto?
20. Co mnie stresuje – jak walczyć ze stresem?
21. Mam swoje zdanie – umiem powiedzieć nie!
22. Wpływ reklamy na używanie szkodliwych substancji.
23. Kim chcę zostać?
24. Kultura nie tylko od święta.
25. W drodze do gimnazjum – jak się odnaleźć w nowej sytuacji.
26. Bezpieczne wakacje.
27. Zdrowy styl życia.
28. Odpowiedzialność za własne zdrowie.
29. Sposoby uczenia się.
30. Sposoby spędzania czasu wolnego.
31. Emocjonalne problemy dojrzewania.
32. Od koleżeństwa do przyjaźni.
33. Prawa moje i innych osób.
34. Odpowiedzialność za słowo.
35. Sztuka mówienia i sztuka słuchania.
36. Komunikacja niewerbalna i jej znaczenie w kontakcie z drugim człowiekiem.
37. Model asertywności (zachowania agresywne, asertywne i uległe).
38. Zachowania agresywne i mechanizmy ich powstawania.
39. Grupa a przemoc.
40. Sposoby radzenia sobie z agresją i przemocą.
41. Nawiązywanie nieagresywnych kontaktów.
42. Osoby i instytucje, które mogą mi pomóc.
43. Pozytywny obraz siebie.
44. Podejmowanie trudnych decyzji.
45. Odpowiedzialność za własne decyzje.
46. Stres związany z egzaminem i wejściem w nowe relacje.
47. Sposoby radzenia sobie ze stresem.

Klasa 7

1. To moja szkoła – prawa i obowiązki ucznia, wybór samorządu klasowego.
2. „Chwytaj dzień” – kultura spędzania wolnego czasu.
3. „Spieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą...” – wspomnienia o zmarłych.
4. Konflikt pokoleń – przyczyny i sposoby ich rozwiązywania.
5. Jak panować nad sobą?
6. Chcemy aby w naszej klasie było dobrze.
7. Gdybym był Świętym Mikołajem – rola wolontariatu
8. Tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia.
9. Samoocena – umiejętność refleksyjnego spojrzenia na siebie.
10. Oceniamy swoją pracę w I semestrze bieżącego roku.
11. Rola autorytetu z życia człowieka.
12. Przestrzeganie zasad moralnych w życiu codziennym- kodeks etyczny
13. Mój wygląd świadczy o mnie.
14. Europa da się lubić!
15. Moje obowiązki; co powinienem, a czego nie muszę robić.
16. Jak zyskać przyjaciół i powodzenie w życiu?
17. Człowiek a przyroda.
18. Czarodziejskie słowa.
19. Wulgaryzmy w ocenie nastolatków.
20. Czym jest patriotyzm?
21. Formy życia towarzyskiego.
22. Metody i techniki uczenia się.
23. Jak należy pracować? – higiena pracy umysłowej.
24. Ład, czystość i porządek na co dzień.
25. Nasze zainteresowania i hobby
26. Konflikty dorastającej młodzieży z rodzicami.
27. Jak bezpiecznie spędzać wolny czas?
28. Moje plany na wakacje.
29. Podsumowanie wspólnej pracy i samoocena.
30. Sytuacje niebezpieczne dla życia i zdrowia – umiejętność ich unikania i radzenia sobie z nimi.
31. Zdrowa dieta ucznia trenującego.
32. Dobre i złe przyzwyczajenia.
33. Sposoby uczenia się.
34. Emocjonalne problemy okresu dojrzewania.
35. Od koleżeństwa do przyjaźni.
36. Podobieństwa i różnice między ludźmi.
37. Dziewczęta a chłopcy.
38. Relacje z dorosłymi.
39. Konflikty w życiu codziennym.
40. Sposoby rozwiązywania konfliktów.
41. Istota, przyczyny i skutki stresu.

42. Sposoby radzenia sobie ze stresem (redukowanie napięcia emocjonalnego – relaksacja).
43. Negatywne emocje.
44. Sposoby radzenia sobie z negatywnymi emocjami.
45. Stereotypy i uprzedzenia.
46. Zachowania agresywne i ich przyczyny.
47. Sposoby radzenia sobie z przemocą i agresją.
48. Osoby i instytucje, które mogą pomóc.
49. Moje mocne strony.
50. Nasze potrzeby.
51. Odpowiedzialność za własne zachowanie.

Gimnazjum

Klasa 2

1. Wybór samorządu klasowego; prawa i obowiązki ucznia.
2. Profesje naszych rodziców – orientacja zawodowa
3. Praca w życiu człowieka.
4. Stop cyberprzemocy.
5. Jak trafnie podejmować decyzje?
6. Jak osiągnąć sukces życiowy?
7. Europa bez granic.
8. Higiena pracy umysłowej.
9. Co to jest asertywność?
10. Czy jestem tolerancyjny wobec innych kultur, religii...?
11. Moja postawa wobec symboli narodowych.
12. Wypoczynek czynny i bierny.
13. Boże Narodzenie w moim domu.
14. Moje wady i zalety.
15. Okazywanie swoich potrzeb i uczuć.
16. Prawa człowieka.
17. Sposoby porozumiewania się.
18. Słuchanie i odbieranie innych.
19. Wpływ reklamy na moje życie.
20. Wielkanoc w moim domu.
21. Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.
22. Obycie i zasady ułatwiają życie.
23. Moje miejsce i rola w rodzinie.
24. Problemy i potrzeby chorych, starszych, niepełnosprawnych.
25. Właściwe zachowanie się w miejscu publicznym.
26. Poszanowanie własności prywatnej.
27. Rodzaje aktywnego wypoczynku.
28. Uczeń jako przyszły obywatel RP

29. Jak bezpiecznie spędzać wolny czas?
30. Podsumowanie wspólnej pracy i samoocena.
31. Zdrowy styl życia.
32. Odpowiedzialność za własne zdrowie.
33. Sposoby uczenia się.
34. Prawa moje i innych osób.
35. Uprzedzenia i stereotypy.
36. Samotność wśród ludzi.
37. Role społeczne w grupie.
38. Komunikacja werbalna – bariery komunikacyjne, komunikaty typu „Ja”.
39. Porozumiewanie się bez słów.
40. Odpowiedzialność za słowo.
41. Rodzaje i przyczyny konfliktów.
42. Sposoby rozwiązywania konfliktów (negocjacje, mediacje).
43. Zachowania agresywne i mechanizmy ich powstania.
44. Sposoby radzenia sobie z agresją i przemocą.
45. Nawiązywanie nieagresywnych kontaktów.
46. Osoby i instytucje, które mogą mi pomóc.
47. Szkoła i napięcia z nią związane (redukowanie napięcia).
48. Świat moich uczuć.
49. Moje wartości.
50. Pozytywny obraz siebie.
51. Sposoby podejmowania decyzji.
52. Odpowiedzialność za własne decyzje.
53. Stresujące sytuacje.
54. Zdrowe sposoby radzenia sobie ze stresem.
55. Krytyka i jej znaczenie.
56. Konstrukttywne sposoby wyrażania krytyki.

Klasa 3

1. Wybór samorządu klasowego; przypomnienie praw i obowiązków ucznia.
2. Zasady przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego.
3. Zawody XXI wieku
4. Co wybrać? – struktura szkolnictwa ponadgimnazjalnego w naszym regionie.
5. Mój idol, mój autorytet.
6. Czy znasz zasady savoir – vivre?
7. Zasady zdrowego odżywiania.
8. Co to znaczy być szczęśliwym człowiekiem?
9. Przyjaźń a koleżeństwo.
10. W jakim kolorze widzę moją szkołę?
11. Moje mocne i słabe strony.
12. Jak powstaje plotka – skutki plotkowania, sposoby zapobiegania.

13. Rodzina i ja.
14. Moje Boże Narodzenie.
15. Media i ich wpływ na nasze życie.
16. Człowiek i przyroda – wrogowie czy przyjaciele?
17. Czy wiesz, co jesz?
18. Symbole i święta narodowe.
19. Konflikty między dziećmi i rodzicami.
20. W jaki sposób wpływać na własny rozwój?
21. Kulturalne spędzanie wolnego czasu.
22. Tradycje wielkanocne w moim domu.
23. Zasady rekrutacji do szkół średnich.
24. Zasady udzielania pierwszej pomocy.
25. Rekreacja na co dzień.
26. Poczucie własnej wartości.
27. Jak bezpiecznie spędzać wolny czas?
28. Na jakie niebezpieczeństwa jesteśmy narażeni podczas wakacji?
29. Jak nauka w gimnazjum wpłynęła na mój rozwój?
30. Sposoby uczenia się i zdawania egzaminów.
31. Moje plany na przyszłość (dalsza droga kształcenia).
32. Sztuka mówienia i sztuka słuchania.
33. Odpowiedzialność za słowo.
34. Komunikacja niewerbalna i jej znaczenie w kontakcie z drugim człowiekiem.
35. Zachowania asertywne – pojęcie i rozpoznawanie.
36. Stanowczość, która nie rani – ćwiczenie zachowań asertywnych.
37. Asertywne odmawianie i przyjmowanie odmowy.
38. Asertywne reagowanie na krytykę.
39. Zachowania agresywne i mechanizmy ich powstawania.
40. Sposoby radzenia sobie z agresją i przemocą.
41. Osoby i instytucje, które mogą mi pomóc.
42. Moje mocne strony.
43. Nasze potrzeby, zdrowe i niezdrowe sposoby zaspokajania potrzeb.
44. Podejmowanie trudnych decyzji.
45. Odpowiedzialność za własne decyzje.
46. Dorosłość.
47. Oblicza miłości.
48. Stres związany z egzaminem i wejściem w nowe relacje.
49. Sposoby radzenia sobie ze stresem.

Ogólna tematyka godzin wychowawczych dla liceum ogólnokształcącego

Klasa I

1. Wybór samorządu klasowego.
2. Poznanie Programu Wychowawczego szkoły i wspólne ustalenie tematyki godzin wychowawczych.
3. Poznajemy Statut szkoły oraz prawa i obowiązki ucznia.
4. Rola i zadania pedagoga szkolnego – lekcja z udziałem pedagoga szkolnego.
5. Poznajemy Wewnątrzszkolny System Oceniania.
6. Konstrukttywne sposoby radzenia sobie w sytuacjach problemowych.
7. Higiena okresu dojrzewania.
8. Poznajemy siebie – tolerancja i wyrażanie własnych poglądów.
9. Poznawanie i rozwijanie własnych zainteresowań.
10. Organizacja pracy i zarządzanie czasem.
11. Jak się skutecznie uczyć, a jak efektywnie odpoczywać?
12. Rozpoznawanie i wyrażanie uczuć.
13. Poczucie własnej wartości.
14. Moje miejsce w grupie i środowisku szkolnym.
15. Wigilia klasowa.
16. „Jak mnie widzą, tak mnie piszą” – estetyka wyglądu zewnętrznego.
17. Ustalamy oceną zachowania za pierwsze półrocze.
18. Jak skutecznie porozumiewać się z innymi.
19. Trening zachowań asertywnych.
20. Savoir-vivre na co dzień.
21. Palenie papierosów i jego skutki dla organizmu.
22. Alkohol i narkotyki kradną wolność.
23. Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym.
24. Moje zainteresowania.
25. Dbamy o pracownię.
26. AIDS – jak zapobiegać tej chorobie?
27. Moje relacje z rodzicami.
28. Sposoby radzenia sobie ze stresem.
29. Porządkujemy teren szkoły.
30. Jak i dlaczego należy dbać o środowisko naturalne?
31. Organizujemy integracyjne zajęcia pozaszkolne w terenie.
32. Ustalamy oceną zachowania za II półrocze.
33. Zasady bezpiecznego wypoczynku.

Klasa II

1. Wybór samorządu klasowego i wspólne ustalenie tematyki godzin wychowawczych.
2. Przypomnienie praw i obowiązków ucznia oraz postanowień zawartych w WSO.
3. „Europa na co dzień”.

4. Savoir-vivre na co dzień.
5. Jak wyrażamy szacunek wobec osób starszych, rodziców, nauczycieli i kolegów.
6. Jak czcimy pamięć o tych, którzy odeszli?
7. Wpływ sztuki na człowieka – jakich wrażeń dostarcza i jak nas wzbogaca?
8. Znaczenie rodziny – prawa i obowiązki członków rodziny.
9. Wigilia klasowa.
10. Ustalamy ocenę zachowania za pierwsze półrocze.
11. O czym mówi mój wygląd?
12. Rola autorytetu w życiu człowieka.
13. Wpływ massmediów na osobowość człowieka.
14. Omówienie wyników nauczania i zachowania oraz frekwencji za pierwsze półrocze.
15. Co wiemy o AIDS?
16. Czy jestem asertywny?
17. Inny nie znaczy gorszy.
18. Uzależnienie od alkoholu.
19. Dlaczego młodzież sięga po narkotyki i jak temu zapobiec?
20. Czym jest praca dla człowieka?
21. Zaburzenia w odżywianiu – anoreksja i bulimia.
22. Miłość, zakochanie, przyjaźń – różnice.
23. Wejście w dorosłość wymaga odpowiedzialności.
24. Jak zyskać przyjaciół i powodzenie w życiu?
25. Człowiek i przyroda – wrogowie czy przyjaciele.
26. Ustalamy ocenę zachowania za II półrocze.
27. Zasady bezpiecznego wypoczynku.

Klasa III

1. Wybór samorządu klasowego, wspólne ustalenie tematyki godzin wychowawczych.
2. Zapoznanie z zasadami egzaminu maturalnego.
3. Wybór przyszłego zawodu a moja osobowość.
4. Czynniki trafnego wyboru zawodu.
5. Nadzieje i obawy przed rozpoczęciem dorosłego życia.
6. Ustalenie zadań na bieżący, najważniejszy rok szkolny.
7. Jak radzić sobie ze stresem?
8. Metody efektywnej nauki.
9. Czy media są źródłem przemocy?
10. Postawy wobec ludzi niepełnosprawnych.
11. Wigilia klasowa.
12. Przygotowania do studniówki.
13. Ustalamy ocenę zachowania za pierwsze półrocze.
14. Analiza wyników w nauce oraz frekwencji.
15. Wrażenia i wnioski po próbnej maturze. Umiejętność dyskusji i obrony własnego zdania.
16. Przypomnienie regulaminu egzaminu maturalnego.

17. Co każdy powinien wiedzieć o Unii Europejskiej?
18. Jak pisać ofertę pracy i jak rozmawiać z pracodawcą?
19. Jak zaprezentować siebie?
20. Ustalamy oceny zachowania za II półrocze.
21. Dobre i złe chwile przeżyte wspólnie.
22. Pożegnanie ze szkołą.

Profilaktyka uzależnień do wykorzystania we wszystkich klasach liceum według potrzeb

Zakres tematyczny:

1. Zdrowy styl życia.
2. Mój styl życia.
3. Dobre życie.
4. Nastrój a środki zmieniające świadomość.
5. Używanie i nadużywanie a uzależnienie.
6. Zastłona dymna – problem palenia papierosów .
7. Przyczyny picia alkoholu przez dzieci i młodzież.
8. Wpływ alkoholu i napojów energetyzujących na młody organizm.
9. Konsekwencje picia alkoholu przez młodych ludzi.
10. Mechanizm uzależnienia od alkoholu.
11. Narkotyki i dopalacze i ich wpływ na człowieka.
12. Przyczyny brania narkotyków przez młodych ludzi.
13. Reklama a uzależnienie.
14. Sport a uzależnienie (anaboliki).
15. Sztuka odmawiania

Tematyka pedagogizacji rodziców.

Szkoła podstawowa

1. Organizacja pracy i odpoczynku dziecka w wieku szkolnym.
2. Jak pomóc dziecku w nauce?
3. Atmosfera wychowawcza w rodzinie a nauka dziecka.
4. Metody wychowania bez porażek.
5. Czy moje dziecko jest bezpieczne?

Gimnazjum, liceum ogólnokształcące.

1. Postawy rodzicielskie i ich wpływ na kształtowanie się osobowości dziecka.
2. Problem agresji i przemocy w rodzinie i wśród uczniów.
3. Czy moje dziecko jest zagrożone uzależnieniem? – rodzaje używek i objawy wskazujące na używanie ich przez dziecka.

Zajęcia dla rodziców:

Metody pracy:

1. Mini wykłady
2. Dyskusja
3. Warsztaty

Zakres tematyczny:

1. Problematyka okresu dojrzewania.

Cel: zdobycie wiedzy dotyczącej okresu dojrzewania.

- Dorastanie jako etap rozwojowy.
- Problemy i potrzeby rozwojowe młodzieży.
- Zaburzenia emocjonalne a choroby psychosomatyczne dzieci i młodzieży.

2. Komunikacja

Cel: nabycie umiejętności konstruktywnej komunikacji z dzieckiem

- Komunikacja werbalna - bariery komunikacji
- Aktywne słuchanie
- Komunikacja niewerbalna

3. Uzależnienia

Cel: zdobycie wiedzy z zakresu uzależnień, funkcjonowania ośrodków pomocowych

- Substancje psychoaktywne i ich wpływ na organizm człowieka
- Przyczyny zażywania substancji psychoaktywnych przez młodzież
- Sygnały rozpoznawania kontaktu dziecka z narkotykami, dopalaczami, napojami energetyzującymi, nikotyną, alkoholem
- Mechanizmy uzależnień
- Funkcjonowanie ośrodków pomocowych

4. Przemoc i agresja

Cel: nabycie wiedzy z zakresu przemocy i agresji, umiejętności rozpoznawania problemu i reagowania w sytuacji zaistnienia zjawiska

- Agresja a przemoc
- Przyczyny, mechanizmy i skutki agresji
- Sposoby przeciwdziałania agresji w domu rodzinnym

- Sprawcy i ofiary - rozpoznawanie, rozmawianie z nimi

Zbiór pomocy dydaktycznych dostępnych w Zespole Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Grabowcu do wykorzystania na zajęciach wychowawczych i profilaktycznych

Część I – pakiety edukacyjne (videofilmy)

Lp.	Nazwa pomocy dydaktycznej	Możliwość wykorzystania na zajęciach profilaktycznych i wychowawczych
1.	Pakiet edukacyjny: Lekcje przestrogi 2 „Nikotyna”.	Informacja na temat złych skutków palenia papierosów.
2.	Pakiet edukacyjny: Lekcje przestrogi 2 „www.w sieci...”.	Problem uzależnienia od Internetu i komputera.
3.	Pakiet edukacyjny: Lekcje przestrogi 2 „Przyjaciel”.	Problem zaufania i samotności. Jak i gdzie szukać przyjaźni?
4.	Pakiet edukacyjny: Lekcje przestrogi 2 „ADHD już z tobą nie wytrzymam”.	Film dla rodziców o problemie ADHD wśród uczniów.
5.	Pakiet edukacyjny: Lekcje przestrogi 2 „Piotrek”.	Nowela o problemie ADHD dla uczniów.
6.	Wideokasety: „Przemoc i agresja jak się im przeciwstawić”.	Dal uczniów: definicja, czym jest przemoc i agresja oraz jak im przeciwdziałać.
7.	Nikotyna legalny narkotyk.	Prezentuje skutki nałogów.
8.	Palenie tytoniu a fizjologia człowieka.	To sugestywny obraz, jakim jest dla naszego organizmu palenie tytoniu.
9.	Alkohol i narkotyki pomyśl zanim będzie za późno.	Uświadamia młodym ludziom jak świadomie podejmować decyzje, prezentuje efektywne techniki odmawiania w sytuacjach nacisku grupy rówieśniczej nakłaniającej do zażywania środków psychoaktywnych.
10.	Jak leki i narkotyki wpływają na nasz organizm?	Za pomocą kolorowej animacji modeli organów i krótkich dramatycznych scenek program ukazuje, w jaki sposób leki i narkotyki ingerują w naturalne procesy biochemiczne zachodzące w organizmie.
11.	Asertywność sztuka bycia sobą.	Filmowy poradnik dla młodzieży na temat sposobów kształtowania w sobie prawidłowych postaw w relacjach międzyludzkich, a szczególnie pewności siebie i umiejętności obrony własnego zdania.

12.	Przygnębienie i apatia. Jak sobie z nimi radzić?	Sposoby radzenia sobie ze stanami apatii, przygnębienia i obniżonej samooceny.
13.	Dziewczęta przemiany wieku dojrzewania.	Przekazuje informacje na temat dojrzewania płciowego dziewcząt.
14.	Narkotyki halucynogenne a organizm człowieka.	Informacje na temat szkodliwości zażywanych narkotyków takich jak: LSD, grzyby.
15.	Strzeż się nieznajomych.	Dla dzieci 7-12 lat omawia zjawisko przemocy ze strony napotkanych nieznajomych.
16.	Niebezpieczne zabawy.	Program na temat bezpieczeństwa dzieci i ich niebezpiecznych zabawach.

Część II – książki

Lp.	Nazwa pomocy dydaktycznej	Możliwość wykorzystania na zajęciach profilaktycznych i wychowawczych.
1.	<ul style="list-style-type: none"> - B. Krathe- „Agresja” - K., E. Dambach „Mobbing w szkole”- Jak zapobiegać przemocy grupowej”, - I. Pospiszyl- „Razem przeciw przemocy”, - „Bici biją”, - R. Porter-Efron- „Życie ze złością”, - K. Ostrowska „Agresja i przemoc w szkołach polskich i niemieckich”, - R. Knez, W. M. Słonina- „Saper, czyli jak rozładować agresję”, 	Problemy przemocy grupowej w szkołach
2.	<ul style="list-style-type: none"> - Charaktery- „Gdzie się podziało moje dzieciństwo”- o dorosłych dzieciach alkoholików, - E. Konińska, B. Zachara- „Profilaktyka pierwszorzędowa”, - B. Prajsner- „Młodzież wobec alkoholu”, - R. Maxwell- „Dzieci alkohol, narkotyki”, - R. E. Vogler, W. R. Bartz- „Nastolatki i alkohol”- Kiedy nie wystarczy powiedzieć nie”, - K. Ostaszewski- „Skuteczność profilaktyki używania substancji psychoaktywnych”, - B. Kamińska-Buśko- „Zapobieganie uzależnieniom”, - Z. Gaś- „Kierunki działań profilaktycznych”, - „Młodość trzeźwość- scenariusze audycji i programów scenicznych”, - Z. Gaś- „Wspólnota w leczeniu uzależnień”, 	Zagadnienia związane z problematyką alkoholizmu i uzależnień

	<ul style="list-style-type: none"> - J. Szamańska- „Programy profilaktyczne”, - H. Jakubowska- „Promocja zdrowia i profilaktyka uzależnień” - E. Konińska- „Scenariusze zajęć profilaktycznych dla uczniów i szkół podstawowych i gimnazjum”, 	
3.	<ul style="list-style-type: none"> - M. Pasek- „Narkotyki przy tablicy”, - P.D. Rogers- „Narkotyki i nastolatki”, 	Narkotyki i młodzież
4.	<ul style="list-style-type: none"> - Herbert- „Rozwój społeczny ucznia- poznanie potrzeb dzieci w okresie dorastania”, - M.S. Josephson- „Jak kształtować charakter nastolatków”, - K. Figes- „Te straszne nastolatki”, 	Problemy wieku dojrzewania
5.	<ul style="list-style-type: none"> - Światowa Organizacja Zdrowia- „Zapobieganie samobójstwom”, - B. Pilicka- „Wybrane problemy samobójstw młodzieży”, - A. Carr- „Depresja i próby samobójcze. Sposoby przeciwdziałania i reagowania. 	Samobójstwa wśród nieletnich i stany depresyjne.
6.	<ul style="list-style-type: none"> - D. Kuncewicz, T. Opolska, M. Wasiak- „Sekty. Przedmiot fascynacji i zagrożeń” 	Sekty i zagrożenia z nimi związane.
7.	<ul style="list-style-type: none"> - B. Urban- „Zaburzenia w zachowaniu i przestępczość młodzieży” 	Przestępczość wśród nieletnich.
8.	<ul style="list-style-type: none"> - H. Hamer- „Klucz do efektywności nauczania” 	Efektywne nauczanie
9.	<ul style="list-style-type: none"> - Z. Izdebki, D. Rogowska-Szadkowska „HIV bać się czy nie?” 	Problematyka związana z HIV
10.	<ul style="list-style-type: none"> - M. Kozłowska-Wojciechowska, I. Górka- „Jem kolorowo”- program edukacyjny dla klas V, - J. Socha, K. Zajączkowski- „Żyję zdrowo- profilaktyka, zeszyt ćwiczeń dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej”. 	Problematyka związana ze zdrowym odżywianiem

E-lekcje:

1. Czy jesteś (nie)bezpieczny w sieci? – o cyberprzemocy
2. Narkotyki i dopalacze – czy na pewno warto? – o środkach psychoaktywnych
3. Umiem rozwiązać konflikt – o konfliktach.
4. Nie zgrzytaj zębami! Pozbądź się stresu!” – o radzeniu sobie ze stresem.